

СПОРТ
ГалгIайчен кхоъ
пара-спортсмен
армрестлингах
йолча Россе Кубка
котбалархой хилар

16

КЪАМ
ГалгIайченах
дийцар дешархошта

10

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№45 (12572)
Лайчилла бутт,
24 ди, 2022 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахъа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

12+

ЮКЪАРЛО

ГалгIайчен
ветераний Цено ший
материальни таронаш
шеръергъя

4

ІАЪДАЛ

Мобилизовани наьха
дезалашта гIо дергда

5

КХЕТАМЦА КХЕДАР

Дешархошца
кхетаче йир полице
болхлоша

6

КУЛЬТУРА

Москве дIадихъар
гIалгIай къаман
культура Ди

8

ПРОЕКТ

Культуран гIулакх
лорадар

9

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Доккхийча совгIаташца безбир

Керда автобусаши, машенаши елар
ишколашца, дарбанчешта

2

Денала кеп

Денала орден елар
вай мехкхочоа
Дзангинаькъан
Исроапала

3

Доккхийча совглаташца безбир

Керда автобусаши, машенаши елар ишколашта, дарбанчешта

Оздой Ийса

Магасерча Алане коа дарбанчешта, ишколашта керда машенаш луш йоккха кхетаче дйайхьар.

Цу лоархамеча влашгкхетаре дакъа лоачах хилар лораш, дешарани Илмани министерства болхлой. Ценача 22 машений дйагаш дйаденнар вар вай Мехкда Келматнакъан Маъмуд-йаьл. «Хйара болх-моттиге машенаш хилча могош воацачоа оарцагйа болхараш сихагйа

дйакхоачаргба, ишколашкара машенаш лертгйа хилча бераш а тйехядусаргдац.

Сага оарцагйа водача хана цхйайолча моттигашка хйара минот, секунд лоархаме я», — белгалдир Мехкдас ший къамаьла юкъе. Кердача машенашка хьажар Мехкда цар тйа болхе безарашца. Бехктокхаме, ценача дег тйара дйадахьа деза оаша, шоай гйулакх аьлар. Белгалдир, цу машенашца цар лорабе безараш могош боаца нах, бераш долга.

Дарбанчешта сиха оарцагйа уха машенаш ялар гйулакх,

Россе президента Путин Владимира чйаглонца дйахьош да.

Керда машенаш мел эшаш болча кхоачамца кийчъяь я. Республикерча хатарех болча кхуврча, Магйалбикерча, Шолжа-пхьерча дарбанчешта елар машенаш.

Шолжа-Пхьерчи, Назранерчи ишколашта а кхьарчар из хоза беркат. Федеральни кхуврчера лоаттадеча новкъосталца 2016-ча шера денза ГЛОННАС кхоачам бола 122 машен кхьачай вай мехкарча могош боацачарна сиха оарцагйа ухаца кхуврчашка.

Аренаш ценъеш латт

Султыгнакъан Йоакъап

Магйалбикерера йоккха кхалаж хиннача моттига кхьдола куц тйадоаладе лаьрхйад.

«Хьатйадоагйаца шера къона гаьнаш ягйаш экологически цена моттиг хургъа кхалажо толхадьаца доа зонах. Оттаяьча ханал хьалха из моттиг цйеньяь баьлар цу гйулакха бехктокхаме бола болхлой», — белгалдир Мехкдас Келматнакъан Маъмуд-йаьлас.

Нувхех из йоккха моттиг цйеньеш бола болх дйабихьаб «Цйена мохк» яхача федеральни программей, «Экологи» яхача къаман проекте гйолла. 21 га кхоачаш дола доазув да тахан меттадоаладаьр. Цигара дйаьхьа нувхаш 250 тоннал дукхагйа хиннай.

Дйалаьрхйаца, 15 эзар совгйа етта камазаш хул из. Теркалде деза, цига йайна лаьтгача нувхашта юкъе наьхьа могошала зе деш, унахцйенон кхераме йолаш хйамаш хинналга.

Гйалгйайчен 2023 шера бюджет лаьрхйа да наха хьатйабоагйа пайда совбаргболаш

Ужахьанакъан Хьамзат

пресс-служба.

2023 шера Гйалгйайчен бюджет лаьрхйа да региона бахархошта хьатйабоагйаш бола пайда лакхбергболаш, республика социальни оагйонга дйадодаш дар 75% хургда, аьнна хоам бир «Сердало» газетага Гйалгйай Республика

Бюджета кийча проект лаьрхйа я регионални проекташ маьхал яхара, экономически дегйадар хьаллацара, Гйалгйайчен бахархой хьатйабоагйаш бола пайда лакхбара, социальни даькъ тйа долаш дола хьалаш тоадара,

декхар лаьгйадара.

Социально-культурни декхараш кхоачашдара, бюджета проекта чудоагйаш дола балхаш а проекташ а, федеральни оагйорахьара хьадоагйар а доацаш дйадодаш лаьрхйаца 75% совгйа да.

Цу тайпара дйадодар а хьатйадоагйар а лаьрхйачул

тйехьагйа республикански бюджета керттера хьокхам укх тайпара ба: бюджета юкъара пайда-31,969 млрд сом, дйадодар-32,022 млрд сом, ца тоьар-52,283 млн сом.

Хоам бу, федеральни бюджет тйаййачул тйехьагйа цифраш нийсьергъя.

Денала кеп

Денала орден елар вай мехкхочоа Дзангинакъбан Исроапала

Газданаъкъбан Ахмад

Вай къаман къонахий массе шерашка влалла хье ца лун Даъхен гүлакх лораче оарцагӀа ихаб. Тхьовра лаят-тача турпалхой цера йицъ-еннаяц къаман, цар исторе-га гӀолла кхувш латташ яхь йола къонахий шоаех оалий-таш хьабоагӀа.

Бера хана денз денал яхача деша маӀан довзийташ кхеба-раш белгалла хул нийсѐбен-на дӀаэтгача. Иштгача къонгех ва Россе офицер волаш Украинерча тема юкъе майрал гой-таш хьавоагӀа 24 шу даьнна Дзангинакъбан Исроапала.

«Эггара хьалха ма даггара детгача герза юкъе нийс-велча дог аьгар са кхеравен-на... бакъда, со офицер ва, сона тӀехьа 25 сагах латта взвод я, яхача уйлаша сиха метта во-лавир. Аз мелал гойгача, сона тӀехьа латгачарех фу хург-да аьнна хийтар сона. Денал чӀоагӀдаь духьала отта везаш дар хьал!», — дийцар журна-листашка Исроапала. Хозача моттиге улача Алхасте ваьв

Исроапала. Зламига волча хана денз турпалхоох дола дувца-раш дешаш, боккхийчаргара хозаш кхийнав из. Цу хана цун а ловра цу мугӀарерча наха юкъе хила.

Кадетски корпусе деша оттар а цу уйлашца хотгаден-на дар. Кадетски корпусера дешар тӀехь дика чакхдаьккха Тюменерча лакхерча тема инженерни командни училище деша вахар из. Къаьстга цига деша ловш вар Исроапала дукха хана денз. ДӀадахача шера ахкан тӀехьарча бетта из дешар йисте а даьккха Забай-калье саперни полке дӀавахар из. Дукха ца говш ше Юмадаьр дӀахьокха дезаш эттар Исро-апала. Тема операцен юкъе ва из хьалхарча дийнахьа денза. Фу хургда-хьогӀ са вахарах аьнна хеташ моттигаш дук-кха а хилар цига, бакъда, ший уйлаш лотелаеш, тӀехьа лат-гача блухой дог ураувтгадеш дӀавахар зламига саг. Тема новкъосташа хьалхарча дий-нахьа зийра цун деналах йизза йола оамалаш, Кавказа аре-нашка Юмаь майрал. Бакъ-да, гетгара хала дера, цӀаьхха

цхьа ди. Мина иккха когаш до-ацаш висар дог майра хинна Исроапала.

Мина осколкаша парх-хенцахьа дохадаьдар когаш. Цунга хьожаш хиннача лора-ша тамаш йора цун дегацарча деналах, сатохарах. Метта уллашехьа сай новкъостий болча юхагӀоргва со яха къа-маьл дитацар цо. БӀаьхача ворхӀ бетта Москва, Санкт-Петербурге лораш из метта-воалаве гӀерташ дарбаш деш хилар. Дарбанче Юяха гӀерташ хинна нана соцайир цо, ма йола! Хье елхаргьяле ма еллах укхаза аьнна. «Наьна бӀаргех Юухача хин бӀарахьежа хала да сона. Сона дезац сайх къа-хеташ уж бӀарахьежар. Цхьан-нех а къахеташ белхар дика хетац сона. Сага дог ураотга-деш хила веза, хий мехкадеш бӀара ца хьежаш», — дувц И-сроапала тахан. Забайкальега губернатор Осипов Александр цун гүлакха тӀехьа чӀоагӀа бӀарг локхаш хилар могоаш во-ацаш из мел ул.

«Кастт-кастта дарбанче воагӀаш, Забайкальега лозабаь бадарий хьал теркалдеш хилар

из. Протезаш а эггара дикагӀа яраш оттаелаш аьнна дехар даьдар цо. Телефон етгаш ше хьийжар цу хӀаманга сагах тийша а ца дуташ», — цун бар-кал оалаш дувц вай мехкхочо. Халача лазарах чакхваь-нна тахан гӀажаца лела Йемав Исроапала. Часте юха ваха гӀерташ ший хур даьд. Кхы из ца соцаш, Белгородски тема комиссариате болх бе Юха, цига вагӀа везаш мара хургвац хьо, хало хургьяц, аьлар цунга. ХӀаьта сона хало хилча аттагӀа хул! Кхыбараш а латгаций цу халонашта духьал, — дувц цо. Россе президента указах За-байкальега губернатора Оси-пов Александра денала орден эллар цун. Дог тохадолий-таш дар цу дийнахьа цо аьнна

дешаш: «Ер тайпара орденаш сона-м дуккха а яха ловра! Син низ тел укх хӀамо.

Мехка моаршо лораш лат-тар хӀара къонахчун тӀадежа декхар да. МоллагӀа долча хӀаман духьала увтгаш, ший моттиг лораш чакхвала веза мехка визза во! Со дийна мел волча хана сай мохк лораш латтаргва со. Дена-ла орден — мехкацара беза, лерхӀам ба!». Халахь, къаман визза вола во!, хьох доаккхал-деш ба хьона беррига гӀалгӀай мохк! Хьа майрал, яхь йолаш хилар, денал массанена гуш да хьона! Хьо мо бола эздий къонгаш дуккха а кхувла укх мехка! Дала ираз долаш, аьт-тув болаш воахаволва хьо укх дунен чу!

Керда сквер хьалъергъя

БӀархой Муслим

Цхьаькха керда сквер хур-гья вай республике. Укх бетта, 18-ча дийнахьа,

Газе-Коа хьайийлар Укра-инерча тема юкъе вахар хаьдача Вышегуранаъкъбан Зелемхана сийлен йола сквер. Цу вӀашагӀкхетаре

дакъа лоацаш хилар пхье-ра хьакимаш, бахархой.

«Формирование комфорт-ной городской среды» яхача

программе гӀолла дӀабихьа из беркате болх «Жилье и городская среда» яхача къа-ман проекте чубодаш ба. Укх шера из йиьлагӀа мот-

тиг тоаяьй Назране бахар-хошка шоашка хоржам бай-таш», — аьлар мэри болхло-ша.

ГӀалгӀайчен МагӀалбика районе гуйрахьа дӀахьоча компане болх бийцар

Газданаъкъбан Ахмад

ГӀалгӀайчен МагӀалбика района администраце кул-галхочо Кхузгнаъкъбан Къамбулата вӀашагӀкхетар хилар муниципальни даькъ тӀарча тема комиссариата-ца Гоандалой Микаьла-ца, иштта эскаре Тамал дара тӀахьехача комиссеца. Сове-

щани дӀахьош цо тӀахийхар берригаш а болх лерттӀа дӀабахьар, эскаре Тамалде тӀахьехаш барашца беча балха юкъе кхоачамбоаца-раш ца дитара, тема комис-сариате уж шоай ханнахьа хьабоагӀаш хургболаш бола болхлерттӀа вӀашагӀболлара.

«Совещане ше къамаьл-

деш тема комиссариата Гоандалой Микаьла белгал-дир, цкъа тӀахьехаш бола хоам хьаййчацул тӀехьагӀа райо-на тема комиссариате хьава везаш хилар. Цо иштта бел-галдир эскаре тӀахийхараш Украине дӀахьош йолча тема операце дакъалаца тӀем тӀа бугарбац, аьнна. Цу тайпа-ра хоам цкъа баь а йийнабац

эскаре бехарашка а иштта цар даьшка-ноаношка, дале а эскаре тӀахьехараш шоай ханнахьа комиссариате хьабагӀац.

Кхузгнаъкъбан Къамбулата белгалдир, уж хьатӀа цабарах дола дош къоастаде дезаш да, аьнна, иштта лорий урхале-нашкара, деша багӀаца мотти-гашкара лун йола справкаш

нийса йий ха деза аьлар цо.

ТӀахьехарашца беш бола кхетамбалара болх нийса оттабаь хила беза, из ди тӀехьагӀа тоабеш, чӀоагӀбеш дӀахьош хила беза. Цар даьш-ца-ноаношца къамаьлдеш хила веза», — аьлар «Серда-ло» газетага МагӀалбика рай-она администраце пресс-служба.

4 ГИШЛО НАШ ЯР

«Машен хехкачунга яздаь каьхат» яха акци дIайихьар вайцига

БIархой Муслим

Наькъашка хулача аварех байнача наьха ди да вайна хьатIадоагIаш. Цу ден хетаяь акци дIайихьар Шолжа-пхьерча дешархоша ГАИ болхлошца. Акце цIи «Машен хехкачунга яздаь каьхат» яхаш яр.

«Машена тIа багIарашка наькъашкара правилаш лорая яхаш дехар деш каьхаташ яздаьдар бераша. Бокхийбараша машенаш сувцаеш ладувгIар берашка, дийшар шоашка яздаь каьхаташ. Цу гIулака оарцагIаьннача берашта, ГАИ болхлошта машенашка багIараша доккха баркал оолаш дIаяхар акци», — дийцар тха газетага. Бераша яздаьча каьхаташа машенаш хехкарашка уйла яйтар.

Акце дакьа лоацаш ба единороссаш

Коазой Мадина

«Майралла кIопилг» яхача акце юкье бахар Магасерча «Единая Россия» яхача парте оагIон депутаташ бола Албаканькъан Артур, Кулбужанькъан Тимур, Мурзабеканькъан Ийса, Ганижанькъан Мадина, Пхьугой Мадина, Матанькъан Индира.

«Оаха массе хана геттара хозахетарца дакьа лоац иштта йолча беркатеча акцешка. Дарбанче мел дадача берашта Дала моаршал лолда! Кастлуш могошал меттаэтта шоай цIенах кхеталба уж», — аьлар Албаканькъан Артура.

«Майралла кIопилг» яха акци «Дикача гIулакхий парти» яхача федеральни проекте гIолла дIахьош я. Проект кхеллай могош доацаш дарбанчешка дадача берашта гIо дара.

ГIалгIайчен ветераний ЦIено ший материални таронаш шерьергья

Султыгнаькъан Йоакьап

ГIалгIайчен, Iалама хозача моттиге уллача СурхотIара ветераний ЦIагIа, хьатIадоагIача шера цун материални база шерьяра дола балхаш дIадоладергIа социальни моттигаш совйоахаш. ХIанз йолаш йолча 80 моттига тIакхетаргья цхьа ах бIаь моттиг. Цунах хоам бир ГIалгIай Республика Кулгалхочунга Келматанькъан Махьмуд-Iаьлага региона кьахьегама министра Муталаланаькъан Хьажбикара, аьлар «Сердало» газета-

га республика Кулгалхочун пресс-служба.

«ДIадахача шера ветераний ЦIенна нах чуэцара моттигаш 80-нега кхаччалца яьяр, цунна керда корпус хьалгьяра бахьаннах, бакьда, шоай унахцIено тоае укхача хьаба безам барашка хьежача из кIезига я, цхьайолча хана 800 сагага кхоачаш аргIа хьакхачарга хьежаш нах хул цига. Цудухьа, хьатIадоагIача шера оаха цхьаькха корпус хьалгьергья», — аьлар Махьмуд-Iаьлас.

Цо белгалдир, цу тайпара социальни проекташ регио-

не хилар чоагIа лоархIае да, физически таронаш эшаенна болча наьха унахцIено меттаоттаяра.

Укхача материални а болх бара а база шерьяьчул тIехьагIа, болх беш бола говзанчаш а тIакхетаргIа. Из доацаш а, геттара а лоархIае да, бокхийча наха лорий гIулакхдара дикал а лакхагIа хургья, цу юкье боагIаш ба ха яьннараш, залапхой, тIема бIухой, кьахьегама ветеранаш, реабилитаци яь нах.

«Цхьа укхача хиннараша юха а заяккаш чулуш моттигаш нийслу укхача шоай

унахцIено меттаоттае ловш. Социально-унахцIенон центре я лорий оборудовани физиотерапия дIаяхьара, укхача иштта я ЛФК, терапевта кабинет, кардиолог, невропатолог», — аьлар Муталаланаькъан Хьажбикара.

Ше болх беча шийтта шера СурхотIарча хьуна дакь тIа латгача «Ветераний ЦIено» хьагойтад укхача дарбадеш болча наха могошал тоаяра мел чоагIа новкьостал хул. ДIадахача шера укхача керда балха гIишло хьалйир, дIахо а цу тайпара нах чуэцара моттигаш тIатоха лерхIаш я.

ГIалгIайче квартирайи, уж арендах хьаэцари мах лаьгIбеннаб

Ужахьананькъан Хьамзат

ГIалгIайчен жилищни рынок хьал тохкараша яхачох ГIалгIайче квартирайеи, уж арендах лелае хьаэцареи мах лаьгIбеннаб.

Цу тайпара 2-3 комнатни квартирах региона столице Магасе карарча шера ялх бетта 5-негара 10 процентага кхаччалца мах лаьгIбеннаб.

Цу юкье Магасе, Шолже, МагIалбике, Илдарха-ГIалий тIа 5 процент дукхагIа бац лаьгIбенна мах. Иштта дале а хIанз вай бувцар ба массаза а эцача а арендах лелаеча квартирай мах, из кьаьстта цу наха лоархIае ба.

Говзанчаша оттабеча маьхага хьежача, цунна бахьан да бахархоша дIачулуш йола йоал кIезига хилар. Жилищни рынок доакьашхой хьежаш ба «йохкара-квартира-эцара» деша юкье дикагIа оагIорахьа хувцамаш

хиларга, кхьбараш сабардеш ба геттара чухьнахьа эца йиш йола ха хьатIаярга е квартира е цIа эцара йола ха гарга ярга.

Цу юкье цхьацIа болча российский експерташа йоах, РФ йоккхача шахьарашка квартирай арендах хьаэцара маьхаш дIадахача шера гурахьа хинначул чухьнахьа да.

Цар яхачох цунна бахьан да цар маьхаш дукха хоатташ ца хилар а, объекташ селлара маьха еза йоацаш хилар а, уж заман ханга хьажже маьха езлуш хул.

ХьалхагIа «Сердало» газетага хоам баьбар республика шахьарашка квартирай арендах хьалха санна арендаш езаш а цар маьхаш хоатташ а да, аьнна, дIадахача шера укх хана хинначунга хьажача.

Экономически хьалашка хьажжа хувцалуш хургIа региона муниципальни дакь тIара аренда а квартирай а мах.

Мобилизовани наьха дезалашта гю дергда

Султыгнаькъан Йоакъап

Украинерча тема юкье дакъа лоащаш болча наьха дезалашта гю дара оарцагабаьннаб лакхера хьакимаш. «Галггайчен Правительствас цу наха новкъостал дара гулакх тлахьожам беш длахьош да. Царна тергда единовременни оалаш дола ахча, гю дергда коммунални оаглонцара ахча дателара. Тахан из новкъостал къаьстта цу наха гетгара эшаш да», — белгалдир региона кабмине.

Хала таро йолча дезалашта, цхьаь бахача наха дала оттадаь ахча 5000 сомагара 10 000 сомага кхоачаш да. Цу юкье болхача наьха спискаш ер бутт чакхбоалаш длачулургья региона

финансови кхуврче. Цул совгга, мобилизованни наьха цлагларча цхьан сага ценах тела ахча 50% кезигагга оттадергда, — из хул 18 квадратни метр, коммунални оаглоно далоащаш долча ачанца а гю дергда. Из деррига довза йиш я къаьгемамах йолча министерства сайте гюлла. «Тахан латгача эггара чоагларга цу мугларерча нахага хьажа деза вай.

Шоашта эшаш долча хламан гю деха а, моллагча хатгара жоп ха а аьттув бала беза цу наха. Оаха тхоашта могоар дергда цар гулакхашка хьожаш», — аьлар къаьгемамах йолча министерства кулгалдеча Мутгалнаькъан Хьажбикара. Телеграммерча цар чат-боте гюлла ха йиш я лоаттадеча новкъосталах дар. Цу юкье

да болх-моттиг лахар, берашта ахча далар, берашта салага, дарба де моттигаш лалашгяр, юридически оаглонцара новкъостал, иштта кхыдараш а.

Хьалха оаха хоам баьбар, ре-

гиона къаман фондерча ахча Украинерча вай мехкхошта гуманитарни новкъостал даьд аьнна. Массехк тонн буьа кхача, молхаш, барзкъаш, кхыдараш кхачад цига.

Галггайчен Халкъа гуллама депутаташ дакъалаьцар ЮРПА конференце

Султыгнаькъан Йоакъап

Республика Халкъа Гуллама депутаташ дакъалаьцар Малхбоален-Россе Парламентски Ассоциацие XXXVII Конференце, цига кулгалдеш яр Адыгея Хасэ республика — Пачаьхалкхен Совет, аьлар «Сердалога» республика Парламента пресс-служба.

«ЮРПА конференце болх длахьош ба видеоконференце бувзамах, из длахьоргба шин дийнахьа.

Укх наькъа дийцараш ЮРПА бархI комитетата тайп-тайпара хаттараш дар, кхона длахьоргья ЮРПА Советата, Малхбоален — Россе Парламентски Ассоциацие XXXVII Конференци», — йоак хоам.

Лакхехьа белгалбаьккха комитетий болх длахьоча юкье, мероприятие доакъашхоша тажар Іаьдала органашка хьадайтача хаттарий баьханаш. Иштта хIаранена социальни новкъосталдара йола терко а йир, цу юкье йоал ялара а унахцIенонна а вахара а хаттараш дар.

Наьха хьашташ кхоачашдеш

Гпазданаькъан Ахьмад

Правительства вице-премьер, дешарани Илмани министерства кулгалхо йолча Боканаькъан Эсет нах тIаийбеш хилар. Вахарера кергтерата хаттараш доашхаш къамаьл дIадихьар цо бахархошца.

«Яндаре вахача Часыганаькъан Мухьмад-Башира дехар дир, тема ветеран хиннача Часыганаькъан Товбота Асхьаба цIи ле цу юртарча ишкола аьнна. Комиссе тахка оттадир из дош Боканаькъан Эсета. Еригача Россе бIарга са эшаденача наьха республикерча реги-

ональни отделе хьалха латгача Саганаькъан Адама хьоахадир, берий бешамашка бIарга са эшаденача берашта лаьрхIа моттигаш къоастаяра гулакх.

Вице-преьера белгалдир, могошал эшаенача берашта баь къоастам берий бешамашка болга, бакьда, уж кхыдол-

ча лазарех дола бераш да. Цу гулакха шоаш хьожаргба, къаьхьегаргда аьнна жоп делар Боканаькъан Эсета. БIарга са эшаденача берашта лаьрхIа группаш берий бешамашка хьаела хьожаргда тхо аьлар», — дийцар тха газетага дешарани Илмани министерстве.

Зуламхой гучабаьлар

Ужахьанаькъан Хьамзат

Галггайчен полицейскеш бокьонах доащаш къайлагIа ДIаелла йоалла героин хьайоакхаш хиннараш хьалаьцар.

Галггай Республике гюлла йолча МВД УНК болхлоша шоай аргIанара болх длахьош, хьадейллада уголовни гулакха чудагIаш бокьонах доащаш къайлагIа 2021 шера 20 декабре региона вахархоцо ДIаелла йоалла героин гучаьккхар, аьнна хоам бир «Сердало» газетага республика бокьонашлораяра боахама пресс-служба.

Цу тайпара ший понятойш волаш, Назрань шахьаре полицейскеш дIабихьача чухьажара балха, пхий гурмат корайир хIаранечу 5,25 грамм героин йолаш.

Цу хIара криминальни моттигех, наркотикаш дIаехка йоакхаш гучаяларах зуламдаь хилара тарра уголовни гулакх хьадейллад, РФ Уголовни кодексх йолча статьяшта нийсса.

Закон телхадарь Галггай Республике гюлла йолча ОФСИН СИЗО-1 ДIавахийтав.

Галггайчен предпринимателашта дийцар паччаьхалкхено дергдолча новкъосталах

Берданаькъан Лорс

Магасерча республика бизнес-инкубаторе предпринимателашта кхетаче дIаийхьар.

Бизнесменашта дийцар, тахан хувцаденача экономически хьалашка диллада паччаьхалкхен оагIорахьара малагIча новкъосталга сатувсалга да.

Цу тайпара, республика экономически дегIайоалайара министра гюнча волча Нальганаькъан Аслана дийцар, предпринимателашта Галггайче йоал яккхара хаттар массехк аттача даьккха хилар 2022 шера «пайда» объекта тIара из йоакхаш хилча.

Иштта гулбеннарашка хоам бир препринимательства оагIув хьалладара йолаш йолча

бокьонех, цу юкье Экспортни центр, «Мой бизнес» АНО, Бизнес-инкубатор, «Деловая Рос-

сия» организацие регионални отделини, Галггайчен торговпромышленни палата йоагIа.

Накъя болама бокъонаш лораярах дийцар

Газданакъан Ахьмад

Назранерча политехнически колледжа студенташ болча баха хилар МВД УГИБДД пропаганда отдела болхлой, иштта ГалгАй Республике Голла йолча МВД Обществени совета викалаш. Кхетаче хетаяь яр региона накъашка хулаш дола зуламаш юхатохара.

Кагийбарашта юха а хьалдаккхар накъя болама Бокъонаш лораяр мел лоархаме да.

Из лораш ца хилча, каст-кастта зуламаш нийслу накъашка, ГалгАйче цу тайпара накъашка хулаш дола наха човнаш яра гулакхаш лаглуш а латтац.

«Автоинспектораша шоай къамаьл дIадоладир ДТП хьалашкара, цу тайпара республика накъашка доаллар хьоахадеш дIадоладир цар шоай къамаьл, кагийбарашта хьалдаккхар малагIа бокъонаш лораш еза, накъашка мишта хила веза, водителаш а гIашлой а накъ тIа нийсвалча малагIа зем боаккхаш дехьа вала веза е машин лалла еза. ГИБДД болхлоша, общественникаша студенташта хьалхадаккхар накъахоша малагIа культура лелае еза, хIаране цу хьакъехьа кхетаде дезар белгал а деш. Къамаьл йистеданначул тIехьагIа видеороликаш ялар ший доалашьара транспорт лоаллаш волча хана, водителаш ца хайча даргдоацар белгал деш йола», — аьлар «Сердало» газетата ГалгАй Республике Голла йолча чурча гулакхий Министрства пресс-служба.

Цу профилактически меропрятяе дакъалоацаш хиннача студентий таро яр, хьашашка шоашта хеташ дола хаттар дала. Бераша гойтар шоаш хиннача къамаьла терко тIаяхийталга.

Дешархошца кхетаче йир полице болхлоша

Султыгнакъан Йоакъап

МагIалбикерча ишкола дешархошца кхетаче дIайихьар пхьерча полице болхлоша. «Россе бераш-2022» яхача акце юкье бодаш ба из болх. Наркотик яхача дохьажа духьала

тIом лоаттабеча МВД оарIон болхлой къамаьл хилар №18 йолча ишкола дешархошца.

Берашка дийцар наркоманех доалача зенах, цу блехача гулакхо шийна тIехьа мелла во дут. Хьалхадаккхар, цкъа

цу хIаманца бувзам хиннача сага тIехьа тIа йоагIача хана наха юкье тешаме, сий долаш саг хинна дIаотта хала хургдолга. Иштта, берашта дийцар наркомани йоаржаярах, цох хьокхаваларах Iаьдало деш дола тIаазар.

Шоай вахара никъ, наха юкье йоаккхаргъйола цIи лораш дIадаха деза шо аьлар дешархошка. Наркоманес цхьан сага вахара зе даь ца Iеш, цу сага берригача дезала доккха зулам ду.

Студенташта хьехам бир дийшача наха

БIархой Муслим

Арапинакъан Юсапа цIерах йолча Назранерча политехнически колледжа студенташта вIашагIкхетар дIадихьар дийшача наха. Вахарера гулакхаш, тахан къона болча хана цар хьалаьца накъаш мишта хила деза хьалхадоккхаш къамаьл дир Мержой Адама, Малсаганакъан Мухьмада.

Кагирхой хаттарашта жоп луш цар теркалдир, дIахьо цар хургдола вахар, наха юкье царех йоаккхаргъйо-

ла цIи, гонахьа лелараша уж лархIар тахан цар хьайшача накъага, кхейяча уйлашка хьежжа мара хургдоацалга. Харцача хIаман тIехьаваьнна лела саг дерригача къаман зуламхо ва!

Ше толхаваь ца Iеш, ший цIагIа мел волча сага вахара зе ду цо, аьлар дийшача наха. Дин темах лаьца берий хаттарашта жоп луш ха дIайихьар беркатеча гулакха арабаьннараша. Колледжа кулгалхоша доккха баркал аьлар хьашашта иштта хоза хьехам дIабахьарах.

«Терек» яха гостиница хьайиллай ГалгIайчен «Армхи» курорта даькъ тIа

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIайчен «Терк» яха гостиница хьалье лаьрхIад «Армхи» курорта даькъ тIа, из дегIайоалаяра йоккха терко лоаттаю республике, аьнна хоам бир «Сердало» газетага министрIи кабинета пресс-служба.

Хоам бу, цIи хеза событи дIахьоча хана укхазе «Создай свой комикс» яхача конкурса чаккхе йир. Конкурсе котваьлар «Сармак» яхача баллах Йовлой Башир. Ший аргIах дикагIа суртанчий «ДикагIа вола суртанча» яха конкурс технически оагIорахьа хоачамбоацараш хиларах массехк тIехьатеттай. Из хургья лайчилла 23-ча дийнахьа.

ХьалхагIа хоам баьбар, цIи хезача «Армхи» туристически оагIув дегIайоалаяра, цунна болх массехк шерагIа боаржабара инвестицеш юкьеяхай, аьнна. Цунга хьажжа цунна гостиница таронаш а яржаргья.

Цера кхерамзле лораеш рейда арабаьлар

Коазой Мадина

Цера кхерамзле лораераш ценошка, квартирашка чу увтташ, нах арабоахаш царна цераца дувзаденнараш хьалхадохаш къамаьл дIахьош ба.

Шелал хьаоттарца наха хьалсог тайп-тайпара йIовхал лоаттаергаш.

Царна юкье хул цIи яккхар кхерам болаш яраш а. Из деррига хьалхадоккхаш, церацара

гулакх ледар ма дита яхаш рейдаш дIакхухьаш ба болхлой.

Экажкъонгий-Юрта чакхбаьлар уж укх юкъя. «Назрановски районе цера гулакха тIахьожам беш болча инспектора Дахкильганаькъан Мовлатгирес бахар-

хошка дийцар, церацара гулакх тесса дитача хулача хатарех. Из деррига гойташ йола памяткаш дIайикъя, хатар иккхача оарц деха деза телефона номераш дIаяьзьяйтар», — хоам бу МЧС пресс-служба болхлоша.

ГалгIайчен ТIой-Юрта хьальеш латт 60 менгени, бIаь саг чуэцари лаьрхIа больница

Коазой Мадина

«УнахцIенон хьалхарча мугIарерча лорий болх тоабар» ТIой-Юртарча больница даькъ тIа гIишло хьальеш латт, из дIайоалаьяр 2021 шера. ХIанз укх сахьте объект кийча я, республика унахцIенон министра гIонча йолча Угурчанаькъан Хаьде яхачох 60%.

«Из объект хьалье йолаьяр къаьнара больница воча хьалашка хилар бахьан долаш.

Массехк лор вагIар цхьан кабинет нах тIаийбеш. Палаташ кIезига яр, йолаш яр а тIехьяьнна хьальйизаяр. Стационара, больница гIишло чIоагIа къаьна яр, уж хьалььяьй 50 шерашка, дIаяхача бIаьшере. Из хьалььяь хиннай вай къам мехкагIа даьккха-

чул тIехьягIа обшежитена лаьрхIа керда бахархой цу чу Iергболаш. Нах юха мехка баьнначул тIехьягIа цунах хьаяьй лорий урхале.

Цудухьа керда хьальеш йола объект лорий болхлошта чIоагIа накьяяргья, хIана аьлча таханарча денна цар терко лоаттаю кхаь юртарча — ТIой-Юрта, Долакха-Юрта, Гейрбика-Юрта бахархошта, унахошта квали-

фицированни лорий новкъостал дара укх объекто дикка моттиг дIалоацаргья», — аьлар унахцIенон министра гIонча йолча Угурчанаькъан Хаьде.

Керда хьальеш йолча дарбанче 100 саг хиллала нах тIаьцаш хургба цхьан сменах, 38 кабинет а хургья, 60 маьнги оттабеш моттиг а хургья, иштта 20 палата, 25 санузел лаьрхIай цу чу.

Наркомане наькъаш тедаш латт

Султыгнаькъан Йоакъап

Кагирхошта юкье наркомани яха зулам ца даржийта гIерташ ма даггара тIом лоаттабу МВД болхлоша. Укх бетта 14-ча денгара 23-ча денга кхаччалца МВД болхлоша дIахьош «Россе бераш — 2022» яха оперативно-профилактически операци я вайцига.

«Цу белха керттера бахьанаш — дерригаш оарцагIданна кагирхошта юкье наркомани яха дохьаж ца даржийтар. Вай цхьана бувзам болаш хиларца мара цу зулама наькъаш тедалургдац. Берашта хьалха даха деза цу зуламо духхьал цхьан сага вахара зе даь ца Iеш, бIарчача дезалий ираз доаделга».

ГалгӀайче бархӀ кӀаман проектах кассе гӀолла беча балха хьалхарчарех Я

СултыгнакӀан ЙоакӀап

ГалгӀай Республика хьалхле лелае-ча регионашта юкье я 8 кӀаман проектах кассе гӀолла беча балхах, аьнна хоам бир «Сердало» газетага ГалгӀай Республика Правительства пресслужба.

Говзанчаша оттабеча маьхах, регион цу даькъ тӀа толамаш да-хара дикагӀча мугӀаре лоархӀаш я. РФ финан-сай Министерство тахка-ча балха оттадаьд регион цхьацца йола проектах кассе гӀолла маьхалъха-ра баьццарча даькъ тӀа я, аьнна.

Хьагойтача хоамах ховш да цунна хьок-хам иштта болга — «Демография» (90,5%), «Дешар» (76%), «Вахар, шахьарера хьал» (76%), «Экологи» (80%), «Кхе-рамзленна дика наь-кӀаш» (100%). «ЗӀаамига а йоккха а предпринимательство» (94%),

«ХалкӀашта юкье-ра коопераци, экспорт» (59%), «Туризм, индустрия, хьаша тӀаэцар» (95%).

Хьалхдаокх, Российски Федерацие гӀолла йола кассови балха боарм 70 процентага кхоачаш ба, хӀаьта СКФО гӀолла-76%.

Москве дӀадихьар галгӀай кӀаман культура Ди

ГӀазданаькӀан Ахьмад

Москверча кӀамий ЦагӀа дӀадихьар кӀаман культура Ди. Мероприяти дӀаяхьар бахьан дар «Мой

дом-Москва» яха Московски кӀамий культура берий фестивалъ дӀахьош хилар, цига гулбенабар столица вузай студенташ, цар новкӀостий, иштта цӀи хезача

Галай мехка культура, цун истори довза ловш бараш.

«ГалгӀайчен культура Денна доакӀашхой таро хилар ГалгӀайчен суртанчий балхага хьажа, хьамсарча мехка хозленаш йовза уж го, иштта тайп-тайпарча мастер-класса доакӀашхой хила. Мероприяти хьаьший Юмабора галгӀай халхар де, галгӀай кӀаман пандар лакха, кӀаман кхача кийче, суртанчий балха говзал йовза», — аьлар «Сердало» газетага Россе Президента чуйоагӀа ГалгӀайчен Мас-

саханарча представительстве.

ГалгӀай кӀаман культура Ди дӀахьош тайп-тайпара мероприятиеш кийчӀаьяр. Укхаз гойтар ГалгӀайчен вокални искуства, ашарий культура Белхарой ГӀайнас, иштта Н. И. Пирогова цӀерагӀча Россе кӀаман тохкама лорий университета землячества кхоллама коллектива.

Ди йистедоалаш «Даьй денал» яха фильм гойтар кӀонача режиссера Барханной Мухьмада даьккха.

КӀаьнарча галгӀай цӀайх дийцар музейе

ГӀазданаькӀан Ахьмад

КӀаьнарча хана денз вай кхалнаха лорадаьча Сесарий цӀайна хетадаь вӀашагӀкхетар дӀадихьар МалсаганаькӀан Тухана цӀерах йолча музейе. Ферта кӀувсаш деча вай мехкарча болхлошца, наха юкьера хийра доалаш латта цӀай дагадоха лаьрхӀар, музейе кӀахьегамхоша.

«Сесарий цӀай бӀаьсти дӀакхухьаш цӀай хиннад массе хана. Арарча ценача фега цхьаккха маӀа саг юкье воацаш тайп-тайпара яхьех, конкурсах латта из доккха цӀай дӀахьош, гетта-

ра чӀоагӀа самукьа доалаш хиннад тхьоврарча хана вай кхалнаьха.

Шоашта ховр, Юмадаьр лакхача боараме дӀахьокха аьттув хиннаб хӀара кхалсага. Кхалнаха чӀоагӀа салолаш хиннад цу дийнахьа. Музейе болхлоша кӀахьийгар бахархошта ма дарра из тхьоврара цӀай дӀадовзийта гӀерташ. ХӀара кхалсага хаттара дала жоп дар царга. ВӀашагӀкхетаре мехкарий аьттув бар кӀувсаш деш бола говзанчаш тӀа а хьожаш из кулг говзал Юмае», — дийцар тха газетага музейе кулгалдеча СаганаькӀан Мухьмада.

Культуран гүлакх лорадар

Кавказа VR видео-энциклопеди кхолларгда республикерча кагирхоша

Гизданаькъан Ахмад

Кагирхой гүлакхах йолча федеральни агентствас кхайкьяча Ерригача Россе грантови конкурсе белгалъялар вай мехкачочо Кулбужнаькъан Берда кхелла «Кавказа VR видео-энциклопеди» яха проект. Къилбаседа Кавказа хозленаш ерригача Россен гойта, цун ерригача регионашка гюлла го баккха наькъа араяргыя кагирхоох йола тоаба.

Керте латтар да из деррига малагича боараме хьагойт хьажархошта. VR оалача режи-

ме 360 градусох дахьоргба из болх. «Из боккха кхоллама болх вшагбеллаб дуккхача къамех латгача Къилбаседа Кавказа истори массарашта д'адозийта. Тахан латгача ханага хьежжа дахьу из болх къонабараша.

Проект кхеллай дегла могош эшаенна нах чулоацаш. Тахан д'алела йиш йоацаш бисача наха тхьовра, могош болача хана шоашта дайнача бessa деррига гургдолаш. Тхоашта могош дергда оаха диззача вахара юкье уж чубоалабе. Массане сакъердлуш дола х'ама, Кавказа культур царна а дизза б'арга гургдолаш. Цу проекто ч'оаг'бергба къа-

машта юкьера бувзам. Ерригача Кавказера кагирхой хургба цу юкье дакъа лоацаш», — дийцар тха газетага проекта кулгалдеш волча Кулбужнаькъан Берда.

Кхыйолча проекташта тара боацаш болх ба цу наха дахьоргбар. Къилбаседа Кавказа д'аьхий дола истори, культур, тамашийна йола оамалаш, деррига а дозвийташ, чулоацаш вшаг'геллай проект. Кулбужнаькъан Бердо вшаг'гехача тоабо ший тайпара дахьоргба из боккха болх.

Къонабарашта юкье аьттув болаш, беркате проект хургья цох Дала аьннадале.

«Таханарча ерригача проекташка боккхийчара къонабарашка шоай меттаца дувц Кавказа культурах, исторех, ладатех.

Х'аьта оаха кхеллача проекте шоай ханнарачарга кагирхоша шоаш, в'аши кхетабеш болча меттаца, оамалца гойтаргда деррига. Иштта кхеллача проекто наьха оамалаш, лерх'амаш в'ашка озаргда аьнна хет сона. Тайп-тайпара культур, ладаташ леладеш болча наха в'аши тарадараш а короргда дуккха. Къамашта юкьера барт-безам ч'оаг'лургба аьнна хет сона ишттача наькъаца», — аьлар Кулбужнаькъан Берда.

Галг'айче хьехархоши дешархоши 120 эстей гаьнаш д'аег'лар шоай ишкола юххе

Султыгнаькъан Йоакъап

Галг'айче, хьехархоша, дешархоша д'аег'лар 120 эстей гаьнаш Илдарха-Г'алий т'арча №4 йолча шоай ишкола юххе, аьнна хоам бу «Сердало» газетага республика лаламлорадара боахаме пресс-служба.

Цар из лерх'аме йола акци д'айихьар «Лораергья вай хьу» ячача х'ара шерарча акце муг'арера болх маьхалбоаккхаш.

Хозача гаьнаша б'арг хьестаргба укх урхалене хьауаш хургдолча берий дуккхача ноахала. Цул сов'га ха д'а мел йода гаьнаш наьбаяргья карта меттала а иштта домах лоравара а берашта а иштта цар хьехамчашта а, машена к'ур а кхь йола демашцара нувхаш а юхатохаш хургья ер гаьнаш», — аьлар Галг'ай республика лалама министерства говзанчаша.

Хьалхаг'а, 2022 шера ардара бутт д'аболалуш цу ишкола доазон т'а 100 га д'аег'лар. Уж акцеш ч'оаг'ла лоарх'аме я лертт'а т'ехье хьалкхьяра. Шеко яц, кхьиметтел шоай кулгалаш д'айийна цхьа га а массаца цар дегашка латтаргхиларах.

Кавказерча ладатех дийцар дешархошта

Гизданаькъан Ахмад

Яндарерча культур ц'аг'ла цхьан истола гонахья хайша Кавказерча ладатех даьни, дезали юкьерча гүлакхех йола тем йийцар. Цига гулбенабар юртарча №2 йолча ишкола дешархой. Кхетаче дахьош хиннар яр Культур ц'ен кулгалхо йола Йовлой Мадина.

«Эхь, эздел долаш хилар Кавказе массе ханашка лакха лоарх'аш хиннад. Тхьовра денз хьадоаг'лаш кица да «Лакхаг'ла

йолча моттиге кхача ма г'ерта, из хьона йоаг'лаш яле кхоачаргья хьога». Кавказерча къамашта юкье оалаш хьаденад, дезала оамалаша даь, наьна юхь д'аьбокх аьле.

Кхувш латгача т'ехьено эггара лакхаг'ла лаг'ла т'а латтадаьд ший ц'ен, дерригача тайпан гүлакх. Иштта хиннад тхьовра денза. Гуш дар, берашта из тема гетгара эшаш йолга. Массане шоашта хетар оалаш хоза д'адихьар цар вшаг'лхетар», — аьлар Йовлой Мадинас

Йоккхача проекта юкье вахар суртанча

Гизданаькъан Ахмад

Къаман библиотеко дахьош «Галг'ай республиках лаьца 30 интервью» яхаш проект я. Республика хьакхоллара 30 шу дизара хетабаь ба из болх. Мохк хьакхоллача хана цхьацда дакъа юкье дихьа тайп-тайпарча балхаш т'ара нах ба проекте дакъа лоацараш.

Укх наькъа цар д'аязйир къаман суртанча волча Саганакъан Бахьаудинацара интервью. Ший къахьегега т'ехьа дикка гаьна ваьнна Бахьаудин вовзаш ва мехкал арахьа а. «Къаман суртанча волча Саганакъан Бахьаудина хьехар-

хо хиларга хьежжа шоай мехкацара безам, лерх'ам ч'оаг'бу берий дегашка. Паччахьалкхен кхоллама музей хьакхоллаш лаьттарашта юкье хиннав из. Из музей хьакхоллаш гю де аьнна йоазонхо Чакхенаькъан Саид венача хана, Шолжапхьерча берий исбахьален ишкола кулгалдеш вар из.

Из дар 1993-ча шера. Илдарха-Г'алий т'а из музей хьакхоллаш дукха къахьийгар Бахьаудина. Галг'ай къаман культура хьакхоллара юкье цо лаьца дакъа хам баь варгвоацаш да», — дийцар тха газетага къаман библиотека кулгалдеча Гизданаькъан Радимас.

Назране ена хилар ашарий халхарий РФ къаман гварде цѝи хеза Академически ансамбль

Бѝархой Муслим

Укх денешка Назранерча культура Цѝагѝа дийнача оазаца локхача ашарий концерт хилар РФ къаман гварде иллей халхарий Академически ансамбль а ена, керттерча дирижера инаралмайора Петрович Е. В. кулгал а деш.

«Пхитта совѝа солисташа тайп-тайпара фольклора, классически, авторски произведенеш гойтар, цига беша доацаш саг виссанзар, селлара чѝоагѝа безам тѝабодаш, патриотически хъакъехъа локхаш йола ашараш хезача», — аьлар «Сердало» газетата шахъара администраце пресс-служба.

Концерт йистедаьлча ансамбл кулгалхочо а артисташа а баркал аьлар гулбеннарашта шоаш иштта хоза тѝаэцарах.

Гѝалгѝайченах дийцар дешархошта

Гѝазданаькъан Ахьмад

«Са зѝамагѝа бола мохк» яхача кхетаче дакъа гулбир Магѝалбиркерча №4 ишкола-интерната дешархой. Гѝалгѝай Республика хъаоттара 30 шу дизара хетадаьдар из беркате гѝулакх. Тайп-тайпарча кхоллама наькъашка къахъегаш бола нах бийхабар берашца къамаьл де.

«Дешархошта дайзар вай мехка дѝаьхий дола истори, культура. Царга бийцар республик хъаотташ цу наькъ тѝа къахъегаш лаьтта нах. Даьхен хетаяь байташ йийшар бераша геттара хозахеташ.

Иштта дѝакхухъа кхетаче берий шоай мехкацара хоза уйлаш сомайоах, къаман истори, цун наькъаш довзийт. Таханара Гѝалгѝайче лаккха айяь машара байракх йолаш

доккхача дикашка гѝа боахаш йода регион я.

Хѝаране декхар да цун сийрда кхоане лоране, беркате гѝулакхаш доаржаде, вахар хо-

зача даккха тѝехъа къахъегаш, — аьлар тха газетата кхетаче вѝашагѝеллача Курскенаькъан Маринас.

Цирках берашта лолам хилар

Гѝазданаькъан Ахьмад

Соагѝапча-Юрта кагийбараш хъажархой хилар «Галактика» яхача цирка гойтама. Из тамашийна берий хъажар дѝадиьхар

юртарча культура Цѝагѝа.

«Программа тайп-тайпарча жанрах а номерах а лагташ яр, зѝамигача берий безам чѝоагѝа тѝабодаш ауж гѝадбугаш а яр

из. Юмадаьча хъайбаша а бераш чѝоагѝа цецдаьхадар.

Хъажархошта юкье безаме лотарей а доакхаш. Мерзача хѝамашта тѝера барий а таро хилар мерза боамби а поп-корн а яа.

Хъажархошта дукха безаме а йицлургѝоацаш хоза а ха ялар цу цирко», — аьлар «Сердало» газетата Соагѝапча-Юрта культура Цѝен кулгалхочо Кѝориганаькъан Лейла

Берашца кхетаче дѝайихъар

Гѝазданаькъан Ахьмад

Правительства кулгалхочун гѝонча йолча Боканаькъан Эсета аграрно-продовольственни политикахи Іалама гѝулакхахи йолча комитета кулгалхочун гѝонча волча Хамченаькъан Беланаца Назранерча №5 йолча ишколе кхетаче дѝайихъар.

«Лоархѝаме къамаьл»

яха Россе проект хѝаллоацаш берашца цар дийцар нана яхача доккхача дешах. Укх бетта тѝехъарча кѝиран дийнахъа дездеча наьна ден хетадаь дешархошца лоархѝаме къамаьл хилар хъакимий. «Нана вай масане вахаре доккха совѝлат да. Ший мел бола низ, безам дѝалуш кхебу цо дезал. Дешархошца оаха дийцар мелла доккха дакъа дѝалоацананас хѝара сага вахаре.

Лакхерча классашка дешаш долча бераша хъоахайир тахан эггара эшажагѝа йолча профессах лаьца тема.

Массанена ха ловр, вахара никъ дѝахъош малагѝа гѝулакх хержача бакъахъа да. Уж деррига хаттараш берашца оаха массе хана дувцаш лагт. Берашцара бувзам чѝоагѝагѝа мел хул цар дага лагтар ха аттагѝа да», — аьлар Боканаькъан Эсета.

Ци йоаш лелараш ханнахьа хьатлакхьачар

Султыгнакьан Йоакьап

МЧС хоам кхьачар Назранерча Орджоникидзе оалача ураме ци янна моттиг я аьнна.

Сиха кхьачача оарцагIаухарашта дайра, ВАЗ 2110 оалача машенах ци янна. Давла кхьахетаманца дIа-хьа яржа кхийнадацар цIера, цудухьа сага човхам ца хулаш дIадиьрзар из хатар.

Машен лотаялар бахьан тохкаш ба Iаьдала болхлой. МЧС болхлоша кхайкарал ду бахархошка! Бокьала а лоралуш хила ци ялар кхерам болча бахьанех!

ГалгIайчен энергетикаша Iаьлий-Юрта электроснабжени тоайир

Берданаькъан Лорс

«Россети Северный Кавказ» болхлоша, ГалгIай Республика Назрановски района Iаьлий-Юртгарча бахархошта тIехьар тIа низ тIатехар.

Из болх дIабихьар «Ингушэнерго» ремонтни балхаш дара йолча программа юкьедоацаш.

Iаьлий-Юрта бахача наха даима а електроэнерги ца тоьаш нийслора, кьабстга Йов-

лой, Зязикова, Лермонтова урахьа бахача, електроэнерги лоха йолаш даима а латкьаш бар уж бахархой. ХIара дийнахьа хIана дац аьнна, електроэнергетара кхоачамбоацараш совдувлаш латтар, цхайолча хана вIалла а свет йоацаш а моттиг нийслора. Оборудованена низ тIабодаш хулар 160 кВА чуйоагIача трансформаторни подстанциона 50 потребителаш кхоачаш хулар.

Цудухьа энергетикаша лаьрхIар из кхоачамбоацар

юкьера даккха. Хьалхарча аргIах Магасски районни электрически сетеша керда трансформатор оттабир 250 кВА низ чубоагIаш. ШоллагIча аргIах 250 метр хургбола берзанбанна аьшкасаьрг а хийцар.

Керда оттаяьча оборудоване таро хулийтаргья наха лерттIа електроэнерги хийтIа а иштга керда баха Юховшаш болча наха лерттIа ток дIакхоачашургйола моттиг Iалашье а. Цул совгIа хьалхагIа

санна кхера ца везаш технологи оагIорахьа кхоачамбоацараш а нийслургдац», - аьлар «Ингушэнерго» филиала кулгалхочо ТIоаршхой Рамазана.

«Россети Северный Кавказ командагара сона чудессаратта хилар, гIулакха кийча хилар, новкьосталдара раьза хилар. Говзанчаша кхьаьег, из деррига а цар дегчура дика хеташ а ду. Из иштга долга со тешаш а ва», - аьлар Iаьлий-Юртахоочо Досхой Гумара.

ГалгIайчен юрта-боахама министра бахархой тIаййцар

Коазой Мадина

ХIара бетта хьалхарчеи, кхоалагIчеи ерача дийнахьа республика юрта-боахама, кхачана министра Гаьгенаькъан Мухьмада ший балха кабинетешоай хаттараш дахьаш шийна тIаба ловш бола бахархой тIаййцар.

Цу тайпара, укх лайчилла

бетта кхоалагIча ерача дийнахьа аргIанара нах тIаэцаш вар из.

ДукхагIа дола хаттараш, юрта-боахама министра пресс-служба яхачох дувзадена дар чу Iе тхов кIийле ца хиларца. Юрта бахаш а болх беш бола нах ха безам болаш бар «Юрта болх беча наьха вахара хьалаш тоадар» яха паччахьалкхен программа юкьеболхачар

аргIа мичахьа кхьаьчай. Иштга царна юкье бар балха оттаде тхо аьнна бехкараш а.

Уж деррига хаттараш тIаййцар, царех доагIаш дола жоп а делар.

Ший нахацар кьамаьл йистедаьлча министра зийра юртхошцарча кьамаьлах мел пайда боал, цу тайпара бола болх дIабахьаро наьха хьашташ довза а царца уж декьа а таро

луш хилар.

«Дукхача шерашка цу тайпара болх дIабахьаро хьагойт нахаца уж тIаэцаш дIахьош болча балхо массехк кIоаргагIа дола хаттараш тахка таро хулийталга, цул совгIа нахага ладийгIача хоалуш малагIа хаттараш хьалхагIа, малагIа тIехьагIа кхоачашде деза», - аьлар аграрни боахама кулгалхочо Гаьгенаькъан Мухьмада.

Зуламхочунна бехк бир

Султыгнакьан Йоакьап

ГалгIайче, вай доазол араьхьара венача сага цьбан шера бехказа валара болх бе безаш кхельйир корта бохабу малар менна из машенаца воагIаш хиларах. Иштга дий шера машенаца лела бокьо йоацаш а витав из, аьнна «Сердало» газетата хоам бир ГалгIай Республика Прокуратура пресс-служба.

«Назрань шахьара прокуратура паччахьалкхен бехк беш хилар хьаллаьцар кхьа паччахьалкхе вахаш волча сага дужьала, хIана аьлча цунна бехк бу корта бохабу малар а менна автомобиль лоаллаш из варах», - аьлар тIахьожаме боахаме.

Судо таьхар, цу сага карарча шера Назрань шахьаре, хьалхагIа корта бохабу малар менна а волаш, машенаца воагIаш лацарах уголовни бехктокхаме оттаваь из хинналага а, иштга цунгара машен лоаллаш хила йиш йоацаш бокьонаш дIаььхалга а, цхайбакьда, цул тIехьагIа из юха а «Опель АСТРА» машенаца корта бохабу малар менна воагIаш вар. Из машена тIара Iо ваьккхар ДПС инспектора Назранерча Муталиева цIерагIча ураме.

ГалгIай Республика Магассерча районни судо дий шера кхьа машен лоаларгIоацаш цунгара бокьонаш дIаььхар.

Йоккхача Ачалкхе керда ишкол хургъя

Султыгнакъсан Йоакъан

Керда ишколаш йот-тара болх ма даггара дIабодаш ба вай республике. Дуккха бераш чуэца кийча йолаш, таханарча хано дIадехкхача тайпара тIехья баьннача кхоачамца кийчъя я керда ишколаш.

Йоккхача Ачалкхе тоабеш латгача дешара кхуврчо кастта ший кара чуэцаргда 720 бер.

«Цу юрта бахача наха юрт йоккхи, бераш дукхеи хиларах геттара доккха совгIат да керда ишкол хилар. Болхлой тахан тхов чIоагIбеш, кораш дIаоттаде деза моттигаш нийсьеш, чура балхаш деш боакк. «Дешар» яхача къаман проекте гIолла дIахьомш бола из болх лакха дIахьомш беш чаккбоаккхаш ба».

ГIалгIайче антитеррористически кхерамзленна ученеш дIайихьяр

Берданакъсан Лорс

Ученеш дIаяхьяра болх вIашагIбелларашка ладийгIача, хьалхарча аргIах Чоалхане Хьалэтта хилар гуш болча наха, дIачIоагIде деза хIама гучаьнна хилара иштта из хоам баь вола саг а. Цул тIехьягIа урхален кулгалхочунга из хоам дIакхачийта беза кхы дIаходар а.

Из деррига хьалхадаккхар дешархошта иштта Илдарха-ГIала №5 йолча шахьяра ишкола хьехархой коллектива а.

Из болх дIабыхьяра бахьян дар, нагахья санна чоалхане хьал этта моттиг нийс-лой а дешархошта а хьехархошта шоай де дезар ховргдолаш терроризма кхерам юхатохара.

Иштта вIашагIбеллача балха дешара кхуврча гаьнна доаццаш, дегабуам бергбола хIама гучаьнний аьнна оттадаьдар.

Мероприяти вIашагIбеллараша яхачох, цу юкье дакьалоацаш мел хиннараша хьагойтар шоаш дика кхеташ хилар, хьалхарча аргIах де дезацох, сихха данза даргдоацар кьоаста а деш, из хьадара бола болх цар дика кхетабеш хилар.

Дешари маьрели

Тарчакханакъсан Сали

Ширача замангара денз, хьадоагIаш да дешарай маьрелаи юкьера дов. Нах шин даькья бекъ цар: цаIаш хул дешарца дукха чам боацаш, маьре баха ловш; вожаш – маьрело сабардергда аьнна хеташ, деша ловш. Царех дукхагIбараш малагIаш ба, кIезигагIбараш малагIаш ба сога оалалургдац. Бакьда укх тIехьярча хана деша гIертараш дуккха дукхагIа хилча санна-м хеталу сона, хIана аьлча колледжашка, техникумашка, институташка, университеташка деша ухарех наоагIбараш мехкарий ба. Укхача дагадох гIордаьнна эрсий кица: «Деша безам беце а, саг йоалае чIоагIа лов». ГIалгIай меттала кица лехадар аз, «маьрел» яхача дешаца дIадоалаш; амма лаха аьттув баланзар. Бакьда «дешар» яхача дешаца долалаш кица-м корадир сона: «Дешар - заман кьулба, дешар – заман тур». Мичча беса дале а, маьрелал дешар котдоалаш санна хет сона.

Из вайна хьахайтад йоанзанхой кхолламаша а. Масала, Малсаганакъсан АргагIа Оарцхос язъяьча «Салихьат» яхача пьеса тIа дукхагIа хестадер дешар да. Йийий да, воккхагIвола воша цунга дешийта лаьрхIа бац, из маьре дIа а енна, шортта ахча хьэца лерхI цар. Салихьатага-м хаттац цар, из никъ тIаэца раьза я е яц. ЗIамагIвола воша Мурад кердача заман саг ва. Цо тохк из дош: маьре яха ловш йий из. Йоацилга хайча, ялхайтта шу даьннача ший йийий ираз ший караэц цо, кьайлагIа араьккхе, шийца деша дIаюг. Юххера, пьеса чакхийоалаш, вайна гу дийша яьнна, лор хинна цаена йоI, из болх бе йолалу шоай юрта хьайийллада больнице. Цо хержача наькья раьза воацаш, цхьа саг вац, юртахой гIадбаха

ба цо баьккхача толама. Укхача вайна гу, вахара никъ харжар боккхача лоархIама хIама хилар. Нагахья санна дас Элбердеи вошас Лорсаи яхар даьдаларе, елхаш-екаш лела езар цун, дегагIоз йоацаш. Дешар, Янданакъсан Жамалдас ший «Деша гIо, яхаш мо» яхача байта тIа аьннача тайпара, «вахара ираз, дунен сердало я». Из дика кхетадеш я аьнна хет сона Озанакъсан Ахьмада язъяьча «Йийий» яхача стихотворене кергтера турпал а. Дешархо я из, таханара эзараш вай къамах бола йийигаш санна. Амма из йоазув Йодийшача вайна хов, вахар мишта эргадаьннад тахан. Гуйрийна Магасе а Сурхо тIа а деша болха йийигаш гу сона, бакьда царна тIехьяра тIа яппараш еш, уж футгарбеш, саг хазац сона. Хувцаеннай зама, цар дийшача дика хеташ ба дукхагIбола дай, цудухья школашка, университете машинашца шоаш дIакхувл цар уж. Озанакъсан Ахьмад ваьхача шерашка кхувш баьккхача йийигашта дуккха халагIа хиннад; мехка, наха, шийна накьавала безам болча сага деша дезилга боккхагIбараш дIакхетабе. Цудухья хоз вайна деша йодача йийига тIехьякхайкаш, цар деш дола тоам боаца къамаьл:

«Мел эргаялар хьо, зама, дIахьяжал:

Йийигаш яхача деша кхыметтел!»

Йийиг, яхаш, бела а белаш, дIакхайкаш,

ПхьегIанхоша тIехьяра тIаю яппараш...»

Цу заман чухья а хиннаб, дешарца мара къаман сийле яккха йийи йоацилга кхетадеш бола нах. Нагахья санна къаман ший хьехархой, лораш, Илманхой, журналисташ, ГIишлонхой, хьаькьалаш дола ахархой ца хуле; мишта, сенца яккха еза из сийле? Цу хIамах дика кхеташ хиннав аьнна хет

сона поэт. Цудухья аьннад цо бухсоццаш ше аьнна дешаш:

«...Совца, совца, ма чувхае из йийиг!»

Сом беркате лургболаш да из зизилг;

Ший йижарашта лелае хьалхале

Ма йодий из цу сердалон школе».

Вайна хеталу, карарча хана йийигаша дийшача дика ца хеташ, саг хургвац аьнна. Укхача а сел геттара тоаденна латташ дац вай къаман гIулакх. Цхьабола дай нийслу, шоай бер школе ца ухийташ. Цига доде, цун сий Йоджаргдолаш санна. Иштта вар Ведажанакъсан Ахьмада «Шелбелла кхуврч» яхача романа кергтера турпал Сардала гале чу йолле а, во оамал йола йоI шийдар ца кхостадица Йергьяц. Иштта хила а хул цу романа тIа, цIагIара ара ца йоалаш ягIа Мадина. Дас аьннар деш, айхье йоI я аьле хеталу из. Бакьда дIахора цун гIулакхаш дайзача, из кегаенна саг йолга гучадоал. Вешта, цу тайпара ца хилча йийи а яцар цун. Хьаькьал, де дезар фуд хар, де цадзар фуд хар дешарца Юмаду. Из дешарах хIама ховш яцар. Цудухья атта Йеаелар, маьре яхалехь йоI йоацаш йисар. Цудухья укхача ала безам ба са: саг ше хьаваьнначара хул. Цун да а вацар воча хIамах кьахкаш, дулх доккаш ше латташ, цхьа кхалсаг хоз а енна, из йолча вахача шийна еттийтар цо. Нагахья санна эздийча даьца-наьнаца кхийна йоI из яле, деша йоде а балха йоде а, цо шийх гIалат доаккхийтаргдац. Соца дешаш хиннаб дуккхача тайпаях хьабаьнна мехкарий, бакьда ларал тIехдаьнна хIама цар даь бIаргадайнадац сона университете даьккхача пхе шера. Уж тхоца юртбоахаме балхашка (комсац чуэцаш) хилар массехк шера; Жайрахья багахбуьцам гулбеш а хилар бIарчча кIира, общежите бахаш а хилар

пхе шера. Царгара гIалат долаш хIама довнзар тхона, цу тайпара хIама дайча, тхона цох йоккха вас а хургьяр. Цудухья дайноаной кхера безаш, хIама дац, йийигаш деша гIерташ хилар. ЦIагIа Юмадаьр мара леладергдац цар, арахья дIабыхача а. Школа яккха боаллаше а, уж маьре бахийта гIертар совнийса а хетац сона. Цкъа-дале, наьха цIагIа дIачуйодача йоIа ха ма дезий ший фу леладе деза, мала леладе деза. Сел зIамига йолаш маьре йодача йийига фу ховргда? Сога хьаттача, цу кIалхарча фусаме цхьаькхача дезалхо тIакхетар мо хIама хул цох, шоайбараш санна кхаба, лелаве, хьехам бала безаш хул керда тIавеначун а. Цудухья ший йоI сихагIа цIагIара «араьккха» гIертар а нийса дац. Иштта маьре ухийтачарна юкье нийслу, кIоарга хьаькьал дола дешархой, дIахо а царга дешийтача йоккха говзал йола лораш, хьехархой, паччахьалкхен болхлой, артисташ хила тарлу царех. Цу тайпарча берга цадешийтар зулам да. Цкъаза нийслу деша дагIаца нускалга, дешара хьадала, яхаш бала бахьаш йола моттигаш. Дешар дIахо ца дешийташ а хул, маьре яхачул тIехьягIа. Дукха хиннай вай къаман вахаре цу тайпара моттигаш. Сона йовзар цхьа йоI, цун тайпан цIи йоаккхаргьяц аз, цунна шийна а маьр-цIаьшта а вас хила тарлу цох. Медколледже дешаш, цу гIулакхаш дика лоархIаеш яр из, хIана аьлча школе а дика дешаш чакхьяларах. Маьре дIаюгача хана, даьша аьннад, йийиг дешаш я, дийша яллаллаца сабарде. Бакьда вокхар уж тешабаьб, цунга дIахо дешийтаргхиларах. Юххера а цох хиннар: дешара хьа а якккха, цIагIа Юхоаяьй. Дас-нанас итт шера кьахьийгад, цунга дешийта гIерташ, цох бухсоццаш хьахиннар вайна гуш да. Иштта кхел цун хургий хайнадаларе-м, вIалла школе ца ухийташ, цIагIа йоагIае мара

мича езар; ноанал, шанта леладе Юмаеш. Къабстта цу тайпара къовсам лоаттабе болалу маър-цай артиста никъ хержача нахаца: илиалархо, театра актёр хила герттарашца. Нагахь санна йийи цу лостамагъа йоккха говзал яле, къаман сий доаккхаш дларогр ма йий из, фуд цига водар. Дика илиалархо йо! йолча хана гуш хул, наха салолам беш, сапаргатадоаккхаш хул. Маьре ма яххинге, яй длайоал, мича яхар ца ховш. Сога хаьгтача, ийрча гулакх да цу тайпарча наха сунт деттар. Иштта моттигаш а нийсьеннай вай къаман юкъе. Москве консерваторе деша ягъа йо! маьре ййгай, тлаккха из дешар хьяялча бакъахьа хеташ хиннаб маьрцай. Хьяяккхай. Кастга къона дезал бох. Шозлагъа цига деша отта езаш хул илиалархо. Хьовзам ба-кх из, боккха хьовзам.

Цкъа телеперадачага хьжаш вагъаш, «Зокх» яхача цъанкхетара актрисайга Кхортой Зарайга ладийглар аз. Маьре яхачул тлехьагъа дийшад цо. Зарас яхачох, цун дешарах а вахарах а кегар хургболаш хиннаб, нагахь санна цун фусамда а цунца цъана деша вагъаш хиннавецаре. Кхыча дешашца аьлча, уж цъана хиннабеваре, е дешара хьяяла езар цун, е дезал бохаргбар. Ийрча хлама да. Йоккха говзал, начал йолча мехкарашта из хлама гуш хила деза, шоаш маьре дбабахале. Длахо хургдар гуш а цунга хьежжа шоай вахара никъ нийсбеш а хила беа уж.

Аз 22 шу даьлча саг йоалай. Сол цъа шу зламагъа яр сона йийха йо!. Из деша яглар, цъа шу совгъа ха йисаьр цунна ашарий училище яккха. Влалла новкъа доацаш, ший дешар длачакхдакхийтар аз цунга, маьре еначул тлехьагъа. Цул совгъа заочно университет а яккхар цо, тхо цъана дахача юкъа. Цига дешаш из йолаш а сайна могаш дола гю-новкъостал дир аз. Дешар хьякъл да, яьхад вай даьша, из Юмаде гертгача сага духьале е мегаргъяц. М. Ломоносов аьннача дешашта юкъе да, деша ловш вола саг, кхыметел даьна а духьалвала мегаргва, яхараш. Уж мишта кхетаде деза аьлча, да длакхетаве веза е ше кхета веза, деша гертгаш хиларца зуламах хлама доацилга. Из хьалхадох вайна халкъа кицаша: «Дийша саг цлаккха вовргваьц», «Дешаро хьякъл совдоаккх».

Цъаболо мехкарий-м шоаш а хул, шецта хьалбалале, маьре баха раьза. Цкъа урок луш воалаш, хлама ца Юмадеш, хьаьнаяр са цъа дешархо.

-Деша хлана дешац ла, яха маезий хьа, болх бе ма безий. Фу дергда ла йоккха хилча? -аьлар аз цунга.

-Со-м гюргъяц балха, - дар сона хеза жоп.

-Мича гюргъя хьо? Школа яккхача пенсе яха-м яллац хьо? - хаьгтар аз.

-Яллац, -аьнна, из дош, кхы дашха ца доашхаш, дитар цо, аз айса кхетадергдолаш. Вешта

аьлча, ше маьре гюргхиларах а мара ше кхаба езаш хиларах а со кхетавир цо. Цу тайпара мехкарий а клеизга бац вай къаман.

Укхаз дагадох сона, Наьсарен района цъан юрта хиннад яхаш, сайна дийца хлама. Цъа дешархо хиннай, школе хьа ца йоагъаш, цлагъа ягъаш. Хьехархо наларга яхача, тлаюуха хлама яц, аьле, юхайташ хиннай. Тлаккха цунна барзкъа а кога тла ювха маьчи а ийца, кечъяь из хьехархо. Ше дика кеч ма йинггехь, вож едда маьре яхай. Кхыча дешашца аьлча, ла фуннагъа дой а, дешарца уйла хиннаяц цун, маьрелца мара.

Маьре-м яха еза, бакъда шедар ший ханнахьа де деза. Тлехьадисача маьрелах фу хул дика хьахайтад Патанакъан Султана ший цъан дувцар тла. Деш вай, «Кхо ха» яхаш да из:

«Малача сагага кхо ха йоагъа. Хьалхара: «Мала я сога йоагларгъйоацар?»

Шоллагъа: «Мала я сога йоагларгъяр?»

Кхоалагъа: «Моллагъа а беша хьац».

Кхалсагага а йоагъа иштта кхо ха.

Хьалхара: «Миштав из?»

Шоллагъа: «Малав из?»

Кхоалагъа: «Мичав из?»

Цудухьа, цу тлехьарча йиста тла длагъаоттале, де деза маьрел а.

Цъаболча мехкараша, наха яхачох, дикагъа маьре бахар духьа деш. Уж бегаш ба е ценхаш ба сона хац, бакъда сона хезад университета къаман отделени (гъалгъай мотт, литература) якккха мехкарий вог! кхувл маьре, доазол араьхарча халкъий меттай факультет яккхарел. Бегаш бале а, ценхий юьхигаш-м я царца. Цудухьа гъалгъай мотт, литература хьехаш бола хьехархой хила герттараш клеизга хул йоах, цу факультете влалла конкурс а хилац. Хланз миштад хац сона, со цига деша оттача шера цъан моттиге пхи саг волаш, йоккха конкурс яр. Дукхагъбараш мехкарий а бар, сона ховчох, уж берригаш маьре а бахаб. Наьна мотт ховш нускал хилар-м ираз ма дий, наьна мотт хойя, наьна мотт а ховргба цунна. Из нийса дац. Йо! дукха езаш вола саг хьежа везац, цо фу дешар дийшад, из фу болх беш я. Беза ми дешари цкъаза тарлуш а ца тарлуш а хул. Сона вовзача цъан зламигача сага, кхыметел школа а яккханза йо! йоалайяр. Хлана? Шийна ездаяь. Безам, цкъа длабоале, юа хьахургбац; хлаьта дешар-м мичча хана а деша йиш йолаш да, эрсий кицо ма аллара. Цу зламигача сага, машенаца кхыча гъалий тла дла а кхувлаш, дешийтар ший фусам-наьнага. Цар дезала хлама из бахьан долаш мелдаланзар, кхы тла а чоагъиделар. Цъайолча хана, хаза тарлу, «бусалба дешар», «кераста дешар» яха дешаш. Бусалба дешар яхилга фуд хов вайна. Кераста дешар харца хьа кхетаду цъаболчар. Кера-

ста дешар малагъа да? Нагахь санна хьо мозглар хила безам болаш, киназа чу болх бе уйла йолаш хуле, из кераста дешар да. Цига денз длаийккхачох, дунен дешар да ала деза. Эрсий мотт хар, колледже е университете дешар сагах кераста хьавеш дац. Цун вахар аттача доаккхаш да, цул совгъа дика дийша, говза болхло хуле, цох пайда бала тарлу дуккхача моттигашка а дуккхача наха а. Вай Пайхамара, (Даьлера салам-моршал хилда цунна) моллагъа а дешар деша яьхад, хлана аьлча цунга гюлла Юмаду хьякъл. Цудухьа саг деша герттар бусалба е кераста динца дувзаде гертгаш бола нах нийса бац. Сона дика дагаваогъа Наьсар-Керте ваьха ларчакханаькъан Ибрахим-молла. Из баргаго а ираз хиннад са. Цун шаккха во!, лакхара дешараш дийша а Шолжа-Гъалий тла хьакимаш болаш къаьбегаш а, хилар. Из харцахьа даларе, дас могадерг-дацар царна дешар а гулакхаш тла хилар а. Цун къонгех хьабаннараш а ба дийша, шошой моттигаш бакъаьхарча тайпара лелаеш. Цу хьакъехьа аз шийга деннача хаттара жоп луш, Сурхо гларча кергерча маьждига имама Баркинхой ладдал-Хьамида аьлар, бусалба ди кагий нахи мехкарийи Илмаш Юмадара тлехьехаш а из могадеш а ба, аьнна.

Нагахь санна цъайт-та класс яккхале беррига вай йийгаш маьре длателаре, дукха хлама эшаденна хургдар вай къаман. Вай хургъяцар профессор, филологически Илмай доктор Оздой Гъайре Фирюза, тахан мехка столице Магасе ба цун ций лелаеш бола урам. Иштта вай хургъяцар Россее заслуженни артистка Янданакъан Тамара, Россее заслуженни лор Мутааланаькъан Зурихан, Гъалгъай а нохчий а республикай заслуженни артистка илиалархо Гетагъазанаькъан Гайна, Москва консерватори якккха йола оперни илиалархо Янданакъан Хьава, Россее унахценон министерствон ака-

демика Е.И. Чазова церагъа ФГБУ НМИЦК кергтера Илман болхло, кардиореабилитацие йолча отделене кулгалхо, медицински Илмай кандидат Овшанаькъан Аза, журналист, «Сердало» газета кергтера редактор Курскенаькъан Хади, филологически Илмай доктор, Юахарганаькъан Чъагъа церагъа Илма-тохкама института кулгалхо Барахой Нина, кхьбараш. Вай къаман ба эзараш хьехархой-кхалнах, лораш, инженераш, Илманхой. Дийша нах ба уж, атта долаш дийшадац цар, шоай яхь йоландаь дийшад. Цудухьа тахан цъанна мотте цийдала, эхь хета дезаш дац вай къам, дийша а хьякъл дола а кхалнах клеизга хиларах. Аз-м доаккхал ду цох. Хлаьта маьрел де-м кхувргда, дийшачул тлехьагъа а.

Хлаьта а вайна хетгача тайпара дика латтац укхаз дувцаш дола гулакх. Лакхе хьоахаваьча Баркинхой ладдал-Хьамидага хаьттар аз:

-Фу аьннад бусалба дин чухь, йийгаш йизза школа яккхале маьре ахийтарах лаьца?

-Шаргий бокъонах йийгпхийтара яьлча маьре яхийта бокъо лу. Бакъда сона сайна а бакъаьха хетаргдар цар длахо дийшача...

Дийша а болаш, балха а болаш, хьакхелла дезал а чоагларга хургба аьнна хет сона, хлана аьлча сагагара деха ца дезаш, шоашка хургда царга шоаш лалашбергбола хлама. Из а лоархламе да цъа дезал а хинна влашагъкхетача малача сагеи кхалсагеи вахаре. Хлаьта а оалаш хоз, кхалсаг декхарила яц болх бе, маъа саг ва напагъа тладе дезар, массадолча хламанца фусам-нана лалашъе езар. Цу тайпара таронаш мас-сайолча фусамашка я аьнна хетац сона. Министрий истий а райкома секретарий истий а хиннаб, сона дагадоагъаш, къаьбегаш. Вахаре дукха эш, хьатнала къаьбегаш йоалла кхалсаг а сий долаш хиннай, ширача хана денз.

Мобилизовани наьха дезалашта гю дергда

Султыгнаькъан Йоакъап

Украинерча тлеме юкъе дакъа лоацаш болча наьха дезалашта гю дара оарцагъабаннаб лакхера хьакимаш. «Гъайлгъайчен Правительствас цу наха новкъостал дара гулакх тлаьхожам беш длаьхош да. Царна тергда единавременни оалаш дола ахча, гю дергда коммунални оагъонцара ахча длателара. Тахан из новкъостал къабстта цу наха геттара эшаш да», — белгалдир региона кабмине.

Хала таро йолча дезалашта, цъаь бахача наха дала оттадаь ахча 5000 сомагара 10 000 сомага кхоачаш да. Цу юкъе болхача наьха спискаш ер бутт чакъбоалаш длачулургъя региона финансови кхуврче. Цул совгъа, мобилизовани наьха цлагларча цъан сага ценах тела ахча 50% клеизгагъа оттадергда, — из хул 18 квадратни метр, коммунални оагъоно длаоацаш долча ахчанца а гю дергда. Из деррига довза йиш я къаьбегамаш йолча министерства сайт гюлла. «Тахан латтача эггара чоагларга цу мугларерча нахага хьажа деза вай.

Шоашта эшаш долча хламан гю деха а, моллагъа хаттара жоп ха а аьттув бала беа цу наха. Оаха тхоашта могар дергда цар гулакхашка хьожаш», — аьлар къаьбегамаш йолча министерства кулгалдеча Муталанаькъан Хьажбикара. Телеграммерча цар чат-боте гюлла ха йиш я лоаттадеча новкъосталах дар. Цу юкъе да болх-моттиг лахар, берашта ахча далар, берашта салагъа, дарба де моттигаш лалашъяр, юридически оагъонцара новкъостал, иштта кхьдараш а.

Хьалха оаха хоам баьбар, региона къаман фондоча ахчак Украинерча вай мехкхошта гуманитарни новкъостал даьд аьнна. Массехк тонн буьа кхача, молхаш, барзкъаш, кхьдараш кхьаьчад цига.

«СПИД» кхуврчера лораш шоай болх длахьош ба

Берданаькъан Лорс

«Иман» оалача реабилитационни кхуврче баха хилар Спид яхача лазара духьала тIом лоаттабу лораш. Уж бийхабар цу моттиге дарба деш болча наха лекцеш еша, Спид яхача унзарча лазарца дувзаденаш керда даха. Наркотик яхача дохьажак хьокхабеннаш ба эггара чIоагIа цу лазаро лаца йиш яраш.

«Иман» яха реабилитационни кхуврч укх шера аькхи хьакхеллар вай мехка. Назране йоаллача цу моттиге эггара хьалха кхьаб лораш. Уж тайпара дарбанчеш вай республике хIара денна хьалаш латтаро хьагойт, наркомани яхача зуламо лъацараш кIезига боацалга. Падвугаш да, цамогаш хиннараш шоаш дарба де безам болаш хилар. Цу зулама духьала дов лоаттадераша хьайилай дарба эшачан гIо де моттигаш.

Наркомани йолча ВИЧ инфекци а хул. Цьан зуламо шийна тIехьа цьабьаха во дахь. Из во ца даржийтара оарцагIдовла деза вай дерригаш. Гулбеннача лораша дийцар, ерригача Россе ВИЧ/СПИД мелла чIоагIа даьржад. Эггара хьалха из дош довзачун хаттараш дукха хул. Иштта хилар цу дийнахьа. Спид кхуврчера болхлоша Хьоашалнаькъан Данас, Арапинаькъан Тамарас даьшхар цар массане хаттараш.

Кхетаче йисте йолаш массане ВИЧ инфекци, вирусни гепатит дий ховргдолаш ций дIачуделар. Харанена бIехача инфекцех, Спидех мел дараш дувцаш йола памяткаш дIайикьар.

КОДАМ БУВЦ

Шолжа-пхьерча района газета корреспондент йолаш кьахьийгача Тумхой Ахмада Лейлай вахара никь хаьдар. Цун цIагIарча нахаца из йоккха гIайгIа, саго то екьаш ба «Сердало» газета болхлош. Дог цена, сийрда уйлаш йолаш, дика саг яр Лейла. Шийна ховр массе хана декьа кийча яр из балхарча новкьосташца, газет дешарашца. Ший тайпара йовхал хоалуш яр цун статьяш. Дала гешт долда цун! Дала кьахетам баьрех хийла! Дакьала йойла из ше Кхеллача АллахIа!

Дешархой болча венав юртара имам

Сурхо тIарча ийс шера дешача школе хиннача вIашагIкхетарах лаьца

Тарчакханаькъан Сали

Укх деношка Сурхо тIарча ийс шера дешача школе вена хилар юртарча доккхача маьждига имам Баркинхой Иаддал-Хьамид. Цига хинна кьамаьл цIенхаштача дешашта хетадаь а таханара дешархой воча хIамах лорабеш а дар. Корта бохабу малар мелар, гIаьле увзар, наркотик йоаллача хIамаех пайда эцар мел кьа долаш, бусалба дино хьарама даь хIамаш да дийцар имама яхлагIа-ийслагIа классашка дагIача берашта. КIезига а царех хьокхавеннача сага, кьематдийнахьа жоп дала дезаргда, аьлар цо. Кьаьстта а теркам тIабахийтар цо насвай лелаярах, дегIа онк совдоаккхаш дола тикашкара хиш меларах хьадоалача зуламашта. Кагирхоша шоай унахцIено кIалъют, цу наькьаца бе-бе лазараш хьедеш нийслу. Цьабараш, кхийна дIаэтгача дийнахьа, шоай дегIамаш кIалдутах, вахарцара кьаст, хIана аьлча

наркотикашца шоай вахар дийза нах дукха ца бахандаь.

Хьабнала кьахьегам, дика хIама дар мел деза лаьрхIа да дийцар вIашагIкхетаре. Сага даь цьа дика хIама ворхI бIаьннега кхоачадергда ше, аьннад йоах Дала. Цудухьа дикадар кхоллаш а наха юкье доаржадеш а ваха веза саг, ше дунен чухь йоаккхача хана. Цу гIулакха, зIамига волча хана денз, дика оамал, хоза гIулакх Юмаде деза. Даим дагалоаттаде дезарех да да-нана лархIар, цар юьх яр. МоцагIа ПайхамарIа (Даьлагара саламмоаршал хилда цун) тIавенав йоах цьа зIамига саг, гIоазот дийхка вала безам бар са, аьнна. Даьла Элчано хьаттад йоах, да-нана дий хьа, аьнна. Уж цун долга хайча, царга хьаж, из да хьона гIоазот, аьннад йоах зIамигача сагага. Нана мел еза лаьрхIай, да мишта лархIа веза дийцар имама. Эггара хьалха лархIа везаш вола саг малав хьаттача, вIаштта кхозза нана я аьнна белгалдаьккхад дин

чухь, тIаккха мара да лархIа аьннадац. Мел хоза гIулакх шийх доаллаш яле а, даьцаньнаца во хинна тIехье ялс-мала яха йиш яц, уж ши саг кьинтIера ца ваьлча. Да-нана дIадаьлча, шоллагIа арIагIа лархIа везаш, сий де дезаш вола саг хьехархо хилар белгалдаьккхар. Укх тIехьарча хана, цьаболча дешархошта а даьшта-ноаношта а дицлуш латтарех да, хьехархочунца эздел лаца дезаш хилар. Цу тайпара бераш хьехамга ладувгIаш хилац, цар цIагIарбараш школе хьабийхача, шоай бер фу деш да хьаж хьабахка ловш хилац.

Дешара хьакьехьа а кьамаьл хилар укхача. Эггара хьалха дин Илма Юмаде дезаш хилар белгалдаьккхар дешархой болча хьоашалгIа венача дин викало, цул тIехьагIа дунен дешар а тайптайпара Илмаш а довза дезилга хьоахадир. Дунен дешар дешаш ца хилча, наха ховргдац лерттIа ялат дIаде, шоай мохк лорабар духьа, герз хьаде, вахача моттиге эша кхьдола гIирсаш кхол-

ла. Иштта лоархIама да бе-бе метташ довзаш хилар, уж дувца хар.

Имама берий теркам тIаэзарех дар терроризм, экстремизм яха дешаш а царца дувзадена ийрча гIулакхаш а. Иштта бусалба нахага а моллагIа дикача сагага а товш дац интернета гIонца гойташ дола во хIамаш, царга хьежар а хьарама да.

ВIашагIкхетар чакхдоалаш, имама жоп делар гулбеннарий хаттарашта. Масала, царех дар ийс класс якккха боаллаше, йиигаш маьре ухийташ хилар. Цу хьакьехьа имама аьлар: «Шарий бокьонах, йииг пхийтгара яьлча маьре яхийта мегаш я. Бакьда сона-м царга дешийтача бакьахьа хетар...» Иштта дийцар бераш школе аха безача боараме хьа ца ухаш хиларах, дешар юкьахдутах хиларах. Хьехархоша дийхар имамага, маьждиге ухача цар даьшкар рузбан дийнахьа кьамаьл дар, бераш цIагIа ма доагIаде, аьнна. Дешархошца сурташ даьхар школан хьаьшо.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

рю квалификационной коллегии судей Республики Ингушетия – Джаниеву М.Б.О.

Последний день приема документов – 14 декабря 2022 года. Заявления и документы, поступившие после указанного срока, к рассмотрению не принимаются.

Утерянное свидетельство об окончании водительских курсов категории «В» №770400083280, свидетельство об окончании водительских курсов категории «С» выданные ГБПОУ «Политехнический колледж» г. Назрани в 2019 г. на имя Бекмурзиева Адама Борисовича, считать недействительным.

В соответствии с Законом Российской Федерации от 26 июня 1992 года № 3132-1 «О статусе судей в Российской Федерации» Квалификационная коллегия судей Республики Ингушетия объявляет об открытии вакантной должности судьи Магасского районного суда Республики Ингушетия.

Заявления и документы, перечисленные в пункте 6 статьи 5 вышеуказанного закона Квалификационной коллегией судей Республики Ингушетия принимаются с «24» ноября 2022 г. до 18:00 ч. «14» декабря 2022г.

Обращаться по адресу: г. Магас, ул. К. Кулиева, д. 6, Управление Судебного департамента в Республике Ингушетия к секретарю

Шин тайпан юкъера дов дладаьккхар вай республике

Берданаькъан Лорс

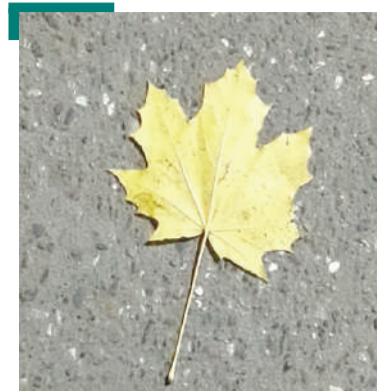
Пхьерча мэри болхлоша яхачох, Илдарха-Галий гларча бахаршошта юкье довш латташ итт моттиг яр. Юкье пхьенаш латта нах шоайла квингера баьха кулге бига гертташ оарцагбаьнна лел пхьерча, довш дладахара тлехьа влшаггеллача комиссен юкьера нах. Орцагбаьнна цар хьийга къа дайнадат.

Даьла къахетаманца шин тайпан юкье пхьенаш дугаш моттигаш хилар.

Шаккье оаггарахьара нах болча ухаш, уж дикан тла болабе гертташ болх дакхихьар цу маьл хургболча гулакха оарцагбаьнна лелараша. Даьла духьа дов дита саг мелла лакхлу ше Кхеллачун хьалхашка дувцаш барте баькхар шин тайпан нах. Мэри яхачох, даьла кхь

а геттара чоагга кюаргдалар кхерам болаш лавтта довш да дладаьхараш. Дала го долда вайна дикача хламан тлехьа!

Къоакха гъаьнаша хоам бу гуйре кхаьчалгах

Султыгнаькъан Йоакъап

100 сагага хаттараш деш «Сердало» газетас длабихьача белхо хьагойтар, дукхагга болча бахаршоша боккьонца йолча гуйран белгало клен яхача гъаьнаша теркал елга.

Малагга бесо ше марра кхьаьча гуйре хьаькох яхача хаттаре нах бекъабелар. 70% бахаршоша дийцаьох, гуйран боккьонца бола бос лажагденнача клена гъаьнаша хьаькох, 30% наха тов, клена гъаьнаша це хилар.

Гуйран еррига хозал цу тайпарча, це ластача гъаьнаша тоаю аьнна хет царна. Белгалде деза, экологически проекташ дакхухьаш клен яха гъаьнаш вай республике кастт-кастта длаьоггалга.

Ахкан хана сенна бос тайна, наьха дегаш хьесташ хул из га гурахьа а.

Редакце почтера

Баркал хьона, дика лор!

Моаршал да шуга, «Сердало» газета болхло!

Тема денной, къаьбегама ветеран вола Ясиев Б. И. ва шуга яьдер. Сона чоагга ловшун газете гюлла доккха баркал ала, хам баь варгвоаьача цъан дикача лора. Из ва лорий Иилман кандидат волаш ерригача республика дика вовзаш вола лор Чемурзанаькъан Мусай воI Гиррихан. Са цен нана могош йоаца дукха ха я. Моллагга хана ди, бийса ца къоастадеш тхона оарцагга воагга из дика лор. Цо го деш Даьла къахетаманца дикагга хул са цен нана. Ший болх дег чура безаш, могош боаьача нахаца Имерза волаш чоагга эьдий оамалаш йолаш саг ва из. Цо го дераш дуккха а ба. Из санна бола лораш Дала эша ма болба вай мехка! Аллаха маьрша лелаболба шой унахой гулакх хила дезза беса леладеш къаьхьа лораш!

Наркомани яхача зуламах дийцар кагирхошта

Султыгнаькъан Йоакъап

Магасерча ишколашка дешаш долча берашта наркомани яхача дохьажо доаржадеча зуламах дийцар «Россе бераш — 2022» яхача ерригача Россе наркоманен духьала даьхьоча акце чубодаш ба из болх.

«Магасерча «Марем» яхача гимназе дешархошта кхетаче длаьихьар МВД болхлоша, лораша. Дувца оттадаь кергтера дош — кагирхошта наркомани яха зуламо шийна тлехьа мелла во даьхь длаьозийтар.

Берашка дийцар, наркоманеца бувзам болча саго ший цъане вахар санна, цагга мел волча

сага вахар толхаделгах, даьла йодача хана наха юкье тешаме саг хинна длаотта цу тайпарча сага аьттув хургбоаьалгах.

Хьалхадаьккхар, из дохьаж доаржадеш вола саг хоавелча, влалла хье ца луш лаьамате чехка лаьдала болхлошка хоам бе безалга.

Иштта МВД болхлоша кагир-

хошта довзийтар из зулам доаржадеша лаьдала оттадаь талазар.

Гулденнача берий дукха хаттараш дар лаьдала болхлошка. Деррига хаттараш доаш хаш ха яккха, берашта цена никъ хьийхар цар. Иштта дакхухьача кхетачех боккха пайда боал вай мехка.

Бларгадайнар лорадар

Вай мехкара Іалам тамашийна хоза кхеллад Дала

Султыгнаькъан Йоакъап

Дийца варгвоаьаш цъа тамашийна хоза да вайна гонахьара Іалам. Дла-хьа хьежача вай зув тайп-тайпара баьцаш, оалхазараш, хьайбаш. Цъан хана геттара чоагга ловра сонна цъа дика кинош даха наьха коашка лелача хьайбаех.

Цу деша уйла кезига ечун-м дош хетаргдац цу гулакхах. Хланз фуд укхо дувцар, малав цагларча хьайбашца бала болаш аьнна хеталургдараш дукха хургба. Бакьда, цу хламанашца сакьердуш, цар хьал дика Юмадаьчун геттара хоза хетаргда циский, глажий, устагий, бижана вахар хьаьбокхаш кино дайча. Уж леладеш вахачун вахара никъ а ший тайпара хул... Цу мугларерча наха дика хов гонахьара Іалам, цунца дувза мел деннараш лархла, лораде.

Цу гулакхо дог длаьхий деш бах уж нах. Цъаьца баьханаьца са аьттув баьланзар лаьттар кхоачашде, бакьда, масе хана уж зувш йола оамал деглаца йисай. Сога хаьтгача вай вахар хозду цу Дала кхеллача беркатеча хламанаша. Назранерча пруда юхе вагаш зув, цъа зламига маькха бод къуваш йоакха маьсайтта зламига дийна хьамилгаш.

Царна барахьежаш уйла ю, укх лаьтан тла хлара са доала хлама малха калара ший моттиг лорае гертташ я-кх аьнна. Сага

кулгаша толха янза йолча моттигашка гюлла го боаьаш мичара йоагга ца ховш гучаьккх пхьагал. Шийна духьала нийсбенна кхерам биста гертташ санна барахьежаш ха йоакх цо... Цеьваьннача латт хьо а... Ах сахьат хьалха гонахьа доккхий кораша, гишлоши, асфальта никъи мара боаьача Магасе вар хьо, хлета хланз пхьагала уйлаш еша гертташ латт...

Га да ер аьле хеталу. Пхьагилг-м шорттига ший когилгашца буц шершош къайлайол йоархашта юкье. Во дац са гулакх-м аьле хеталу хьона... Дукхагга чарга-м ер а дац. Вай мехка хьаухача оалхазарех документальни кино даьккхача ма дика хургдар-кх... Ха ез-кх, аьча а эш... Бакьда, тахан изеи, вожеи дац. Кер чун-м да дукха хьаькхолла мара ца эшаш.

Цу гулакха мел эшар хилча влалла хало а йоаьаш цъа доккха доаца кино доаккхалургдар Назранерча, Илдарха-Галий гларча Іамашца лелача хламаех. Массехк тайпара бога пхьидарч, гизгаш, хлара шера ха яккха хьауха хоза боабашкаш, цаплеш — хозленех хьалъйизза я из моттиг теркал де этгача. Лоа санна клай пеликан латташ а денош дар. Пруда гонахьара моттигаш длаьувцаро дуккхача, цига ха яккха хьаухаш хиннача оалхазарий вахар кегадир. Вай мехкара чурташ доаьача наха зе дезар уж хламанаш. Магасе хьалводаш хилча оахамаш тла лелача аьр-

зешта бларг тлаотт. Лаьттараша шоашта даькха, е кхьйола хлама лохаш хул уж. Цар вахарах даьккхача дика хургдецарий кино. Вай теркал ца деш дита хламанаш да уж.

Дукха оалхазараш чулесташ моттиг ма йий вай дахар. Гонахьарча Іаламо Іа дикка зийча дукха дувц сагага. Таханара гуйран денош къайгий гларах дизза да. Уж ца кхоачаш яц моттиг, геттара тамашийна сурт хул бага доаллаш блар долаш из глатта йодаш. Блар Юдежача талх беррига атта боаьача никъ а... Бешамаш, лаьтташ дувцаш дагаш цъа цъане аьлар, вай мехкара наха дладегачул дукхагга блараш дладегачул къайгаша аьнна. Цъабараш белакъежар, вожаш цеьбаьнна уйланга бахар. Лечкьадеш къайгаша дладеккача бларех дика беркат доал ала мегаргдолаш да. Къайга дицлу ше мичаьха длаьилад, хлета блар хьатлаьаьле га халий

длаотт.

Аз дуккхача зийнад из хлама. Къайго гъанаш тла кала лочкъаду блар, къаьхьа безам боаьараша когаш, злок хьекхаш хьа а лехий дакхоал. Ма дукха хозленаш, тамашийна хламанаш да вайна гонахьа, сурташ доаш, кино доаккхаш хьаьоаде вайна из деррига аьлча, масане а цъане санна оал, интернети долаш дар из-м деррига аьле.

Интернети вайцигарча вахарах цъаьккха хлама дац! Да кхьича наха даь кхьаьхьара балхаш. Хоза деций ший кулгашца, уйлашца хьаькхеллар. Цъаьккха хлама кхоачаргдац-кх цунга. Хьунагга го баккха араьаьлча ер-м сага эшаьар яха уйла юстара яккхе бларга мел дайнача дийнача хламан сурт даккха. Накьадаргда цу хламан тлехьа къаьхьегарашта. Дла-хьа хьаьжа вайна гонахьа! Ма хоза Іалам деннад вайна Кхеллач! Ма чоагга хам бе безаш да-кх из деррига а!

«ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ» ПРАВИТЕЛЬСТВА РИ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ +7 (8734) 55-11-57, ЕДИНЬИЙ ТЕЛЕФОН СЛУЖБЫ СПАСЕНИЯ 112

сердало

Учредители: Правительство Республики Ингушетия и ГАУ «Общенациональная газета «Сердало»

Главный редактор: Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ: 360001, г. Магас, пр. И. Язиков, 12.

Адрес редакции и издателя: Республика Ингушетия, 386101, г. Назрань, Тер. Центральный округ пр. И.Базоркина, 60. Тел.: 8 (8734) 77-11-84. Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована Управлением Росохранкультуры по ЮФО. Рег. номер ПИ № ФС 10-6526 от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в компьютерном центре редакции газеты «Сердало».

Время подписания номера по графику в печать: 23 ноября 2022 г. Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не совпадать с позицией редакции. При перепечатке ссылка на газету обязательна. Письма, рукописи, фотографии, рисунки не рецензируются и не возвращаются. Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве «Южный регион», с готовых диапозитивов. Адрес: 357600, Ставропольский край, г. Ессентуки, ул. Никольская, 5. Заказ № 1435 Тираж: 2000 экз.

ГалгIай дзюдоист ГIанажанакъан Абдур-Рахман котваьлар ОАЭ кагийбарий чемпионате

Берданакъан Лорс

ГIанажанакъан Абдур-Рахман ОАЭ кагийбарий чемпионате котваьлар. Цига дIайихъар дзюдох йола чемпионат лайчила бетта шоллагIа кIира долалуш. Вай мехкахо котваьлар цу турнире, 42 кг дозал долаш.

ХIанз Абдур-Рахман 14 шу даьнна ва, из ваь а вахаш а ва ОАЭ.

Спорт йоацаш а, Абдур-Рахман КъурIан Iомадеш ва, иштта цо Iомабу кхыча къамий мотт а. Цунна дагахъа хов Даьла Кинижка. Ший ялх шу даьлча денз Iомавалар из КъурIан деша.

ДIадахача шера тов бетта Абдур-Рахман дзюдох йолча Iарбий спортивни клуба чемпионате котваьлар. Цу хана из латаш вар 38 кг дозал дарашца.

Абдур-Рахмана спорте дакъалоац ший ворхI шу даьлча денз. Геттара а терко тIайохийт цо дзюдо, джиу-джитсуна. Вай къонача тIехьенна духка спортивни совгIаташ тийннад. Цига, Абу Даби, 2018-ча шера джиу-джитсух цо геза совгIат даьккхар «NOSOV CUP» Халкъашта юкьерча турнире дзюдох 32 кг дозал а долаш.

ГалгIайчен кхоъ пара-спортсмен армрестлингах йолча Россе Кубка котбалархой хилар

Берданакъан Лорс

Массаза санна традицех йола яхъаш дIайихъар Орел оалача шахъаре уж йисте а яьлар селхана. Из турнир хIанз 28 лагIа дIахьош яр. Кубок дIахьоча хана цу шахъаре эггара чIоарIагIа бола спортсменаш гуллуш хила-

рах шеко а яц. Хьалхарча арIах низах бизараш хул цига дакъалоацаш. МоллагIа халонаш мара вахаро духьала ца товсарах бохаргбоацаш хилча заIапхой, из деций тIаккха турпалат?

Чемпионате дакъалаца бехка хилар итгаш хиллала йолча россе

региони викалаш. ДикагIабараш харжар классашка а дозалга а хъажжа. Царна юкье бар галгIай пара-атлеташ. Кхозза цар лакха толамаш гойтар цига. Мержой Ислам (+90 кг), Тебой Мувса (85кг), Ярыжанакъан ИбрахIим (+85 кг), чемпионата геза призераш хилар.

Хьалхдоакх, укх шера март бетта Орел оалача шахъаре дIахьош хиннача кулгашца латархой россе яхъашка дакъалоацаш вар опорно-двигательни аппарата (ПОДА) атлет Тебой Мувса, из котваьлар. Укх наькъа санна цо кхоалагIа моттиг яьккхар.

Тяжелоатлета Пхьиленакъан Асламбека Россе Хьалхленна хьалхара моттиг яьккхар

Иаьлаханакъан Адам

Яхъаш дIайихъар Туле, цига вIашагIкхийттар 15-18, 19-20 шу даьнна мехкара атлеташ. Къонача атлеташта юкье дакъалоацаш хилар 500 спортсмен, уж баьккбар Россер а Белорусера а.

Пхьиленакъан Асламбек турнире ГалгIайчен а Москва а викал волаш вар, цо ший новкъосташта юкье дикагIа бола толам гойтар, двоеборье оалача яхъашка.

Ка тохаш Асламбека ший керта тIа гIолла 160

кг йола штанга хьалъайир, цул тIехьагIа ка тохаш оалача кепара, 195 кг дозал а айди. Цу тайпара еррига а дIалаьрIаца 355 кг мухъ айбир цо.

Карарча шера июль бетта дото призер хилар из «Путь к Олимпу» яхача езача атлетиках профессионалашта юкье дIайихъача яхъашка.

Хьалхдоаккх, 2021 шера Саудовски Араве дIайихъача кагийбарий Чемпионате вай мехкахоцо 102 кг дозал долаш ший цхъана дIалаьрIаца 340 кг мухъ хьалъайбир. Цо таро хилийтар цунна халкъашта

юкьера яхъаш дIахьош лакхача лIагIа тIа отта.

Яхъашка Асламбек кийч-

луш хилар тренераша Галай Анзора, Сафонов Владимира кулгалдеш.

ГалгIайче дIахьош я ГалгIайчен футзалах йола Чемпионат

Берданакъан Лорс

Футзал из мини-футбола ло ба, духьала помещенга хъажжа мара дIаяхъа йиш йоацаш йола. Цу спорта истори хьадолалу гаьннара, дIадахача бIаьшерен 30 шерашкара Латински Америкара.

Говзанчаша язdechа бесса, футзалаеи, мини-футболаеи юкье башхало яц, ший мара. Футзал приемаш кIезига — духка ший тайпара йолаш я, тактитически оала оагIув лела-

еш, чIоарIа латар дац цу юкье. Цул совгIа, миингера ауа оагIув лораяра белгало йоалаш я из. ХIаьта мини-футболе из массехк кхыча тайпара ду кулгашца, хIаьта футзале — кулгашца.

ГалгIайче дIахьоча футзала Чемпионате дакъалоацаш 16 команда я. Уж шин тооба йийкъа я. ХIанз яхъай кхоалагIа дола дакъа да дIахьош. Хьалха дIайихъача шиннега диллача «А» тоабан юкье хьалхле дIахьош назрановски «Завод» я, хIаьта «В» тоабана юкье иштта Назрань — «Сбербанк»

тоаба я.

Турнир дIаяхъара харжа моттиг я «Магас» спорта Дворец. Бакъда, республика футзальни хьалхленга хъажжа йиш я Интернете гIолла.

Из вIашагIельлараша къахъегарах футзальни чемпионататага хъажжа йиш я лархIаца ГалгIай Республика мини-футбола Федерацие youtube-канале.

Иштта белгалду, матчаш канале гIолла дIаязъях хургъя. Нагахъа санна тIехъа диссадале, цунга хъажжа таро хургъя мичча а хана.